

1. Inhoud

pag.	hoofdstuk
1	1. Inhoud
2	2. Voorwoord
3	3. Toelichting op het archiefonderzoek
5	4. Datalijst (met verwijzing naar de documenten)
16	5. Notulen
22	6. Verwijzingen naar de documenten en transcripties
59	7. Overzicht van de gebruikte literatuur
60	8. Documenten

2. Voorwoord

In oktober 2004 heeft het *Gemeentebestuur van Eibergen* opdracht gegeven aan het *bureau voor bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve* voor een onderzoek naar de bouwgeschiedenis van de NH Kerk te Rekken (gemeente Eibergen), uit te voeren in samenwerking met het *Archief- & (Kunst)historisch bureau drs. W. Friso*. Dit onderzoek bestond uit diverse deelonderzoeken, namelijk een archief- en literatuuronderzoek, een bouwhistorisch onderzoek (van het gebouw) en een kunsthistorisch onderzoek (van het interieur). Daarnaast is advies over een aantal inrichtingaspecten ingewonnen bij de *restauratiearchitect A.J.W. Hoek*, waaronder een plan van aanpak voor de grafkelder en de zandstenen grafzerken. De onderzoeksresultaten zijn gepresenteerd in vier samenhangende rapporten, respectievelijk over het archieffonderzoek, het literatuuronderzoek, het bouw- en kunsthistorisch onderzoek en de (diverse) inrichtingaspecten.

Het voorliggende rapport is het resultaat van het onderzoek in diverse archieven, zoals uitgevoerd door W. Friso. De samenstelling was in handen van W. Friso en J.A. van der Hoeve. Gelet op de beperkingen van het onderzoek, konden niet alle archieven worden onderzocht. Daarom zijn ten behoeve van de beschrijving van het kerkgebouw in zijn huidige vorm en opzet enkele zwaartepunten gekozen, namelijk de herbouwfase in het midden van de 17de eeuw, de grote verbouwingen in de 19de eeuw (circa 1866 en circa 1889) en de 20ste eeuw. Het is dus niet uitgesloten dat in de toekomst nog nieuwe gegevens gevonden worden, vooral over de oudste perioden en de 18de eeuw

Het rapport over het archieffonderzoek bevat kopieën, afschriften en transcripties van de voornaamste documenten die betrekking hebben op de bouw- en gebruiksgeschiedenis van de Nederlands Hervormde Kerk van Rekken. Er is dus sprake van bronnenmateriaal, een bijlage bij het rapport over het bouw- en kunsthistorisch onderzoek.

Kern van dit rapport zijn de kopieën van de bovengenoemde documenten over de bouw- en gebruiksgeschiedenis. Deze documenten zijn chronologisch gerangschikt en opeenvolgend genummerd DOC.00A, DOC.00B, DOC.000, DOC.001 t/m DOC.065. Ter ontsluiting van deze documenten zijn een datalijst (hoofdstuk 4) en een index (hoofdstuk 6) opgenomen. De datalijst bevat een chronologisch overzicht van de voornaamste verbouwingen van de kerk, gecombineerd met verwijzingen naar de documenten en voornaamste literatuur. De index geeft een overzicht van de documenten, waarbij tevens toelichtingen, samenvattingen en transcripties zijn opgenomen. Hierin zijn bovendien enkele citaten opgenomen uit brieven, die niet als document zijn of konden worden gereproduceerd.

Hoofdstuk 5 is gewijd aan de 'Notulen van vergaderingen van het College van Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde Gemeente van Rekken' (periode 1824-1928). Hier zijn citaten te vinden uit de notulen, betrekking hebbende op bouwkundige ingrepen. De voornaamste gegevens uit dit hoofdstuk zijn ook te vinden in de datalijst.

Utrecht, 20 december 2004
(tweede druk, april 2005)
J.A. van der Hoeve

3. Toelichting op het archieffonderzoek

Over de oudste geschiedenis van de kerk van Rekken is weinig bekend. Vooral nog zijn slechts enkele meldingen aangetroffen van een kapel. Stichting zou hebben plaatsgevonden in 1379. Maar over de exacte locatie, omvang en vorm zijn geen gegevens gevonden. Na de Tachtigjarige Oorlog moet deze kapel de basis hebben gevormd voor een nieuwe kerkelijke gemeente. Van wezenlijk belang hierbij was de ligging van Rekken aan de grens met het katholieke bisdom Munster. De kerk in Rekken werd namelijk ook bezocht door Gereformeerden uit Vreden en omgeving, die sedert de Vrede van Munster (1648) in eigen contreien geen kerk meer bezaten.

Documenten uit het archief van de Classis Zutphen vermelden, dat gelden werden uitgetrokken voor vergroting van deze vroegere kapel. In een document uit 1655 vragen afgevaardigden van de gereformeerde gemeente Rekken en Vreden toestemming aan de vergadering van de Classis in Zutphen om een ‘gesloten’ (dat is een zelfstandige) gemeente te mogen vormen. Voordien was Rekken een zogenaamde ‘open’ gemeente, dat wil zeggen zonder kerkeraad. De Heer van Borculo functioneerde tot die tijd als collator. Veel van de documenten in het genoemde archief in Zutphen handelen over geschillen over de uitoefening van dit recht op het benoemen van predikanten in Rekken (collatierecht), die bestonden tussen de Classis van het Kwartier van Zutphen en de Heer van Borculo. Het archief van de hervormde gemeente Rekken, aanwezig in het Streekarchief te Doetinchem¹, omvat de bijna aaneengesloten periode van circa 1650 tot heden. In het oudste ‘kerckenboeck’ wordt op de eerste pagina’s vermeld, dat Rekken haar eerste predikant, ds. H. Keitwerd(ius) kreeg omstreeks 1651. Na een uiteenzetting over de benoeming vinden we in dit oudste ‘kerckenboeck’ een overzicht van de ontvangen donaties voor de ‘opbouw van dese tegenwoordige kerk’. Uit de daarop volgende opsomming van de uitgaven blijkt dat onder ‘kerk’ in dit geval niet alleen het kerkgebouw zelf, de toren en de woning voor de predikant moet worden verstaan maar ook de kerkelijke gemeente.

Over de 17de eeuw vernemen we uit de kerkenboeken verder dat door de invallen van de bisschop van Munster gedurende langere tijd geen diensten konden worden gehouden. In april 1674 werd de Vrede van Munster gesloten. Het kerkgebouw was beschadigd en moest worden hersteld. In die periode moet ook de huidige toren zijn gebouwd. Er brak toen een rustiger periode aan voor Rekken.

Aan het einde van de 18de eeuw was het kerkgebouw ernstig vervallen. In documenten uit die periode is sprake van een grote restauratie in de jaren 1792-1793. De toenmalige predikant, ds. D. Tjeenk heeft de restauratiewerkzaamheden in die jaren uitvoerig toegelicht in de rede, die hij uitsprak ter gelegenheid van de ingebruikname van de gerestaureerde kerk in juli 1793. Of toen aan de toren werkzaamheden werden verricht, is niet bekend. Wel bleek de toren in het begin van de 19de eeuw in slechte toestand te zijn. In elk geval achtten de kerkvoogden een restauratie van de toren nodig, toen in 1826 deze werd overgedragen aan de burgerlijke gemeente. Werkzaamheden aan de toren door de burgerlijke gemeente in de loop van de 19de eeuw werden niet verder onderzocht (archieven van de burgerlijke gemeente Eibergen). Voor informatie over de werkzaamheden aan de kerk is gezocht in het archief van het Provinciaal College van Toezicht op de Kerkelijke Administratiën in de provincie Gelderland. Helaas bevat dit archief weinig informatie. Alleen de agenda’s van behandelde stukken, de indices en klappers en enkele dossiers bleven bewaard.

¹ Voor de introductie in het Streekarchief is speciale dank verschuldigd aan de heer H. Nijman en aan de heer W. Willemsen, medewerker van de studiezaal.

In 1866 werd het toenmalige kerkgebouw aanzienlijk vergroot in oostelijke richting. Van deze uitbreiding is een bestek aangetroffen. Het huidige kerkgebouw van Rekken dateert in belangrijke mate uit het jaar 1889. Op 3 juni van dat jaar werd de kerk namelijk door bliksem getroffen en brandde geheel uit. Van de oude kerk bleef erg weinig over, namelijk de 17de-eeuwse toren en de ruïne van de catechiseerkamer uit 1866 (het oostelijke deel van de kerk). Van de herbouw van de kerk na de ramp zijn vele nota's, een orgelbestek en notulen van vergaderingen van kerkvoogden en notabelen bewaard gebleven. Deze en verdere gegevens over de kerk en toren bevinden zich in het archief van de hervormde gemeente Rekken in het Streekarchief in Doetinchem.

De laatste grote restauratie van de toren vond plaats in de zeventiger jaren van de 20ste eeuw. De restauratie werd uitgevoerd door het architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp uit Arnhem (nu Sonsbeek Adviseurs). Tekeningen en uitvoerige documentatie over deze restauratie zijn aanwezig in het Streekarchief in Doetinchem. In 2003 hebben enige aanpassingen plaatsgevonden in het liturgisch centrum.

Geraadpleegde archieven:

- Gelders Archief, Arnhem, Archief van de Heren van Borculo, toegangsnummer 0378.
- Gelders Archief, Arnhem, Archief van het Provinciaal College van Toezicht, toegangsnummer 0048.
- Gelders Archief, Arnhem, Archief van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, toegangsnummer 0039.
- Gelders Archief, Arnhem, Archief van de Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, toegangsnummer 0040.
- Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist, Foto- en Tekeningenarchief en Pandsdossier van de Hervormde kerk te Rekken.
- Stads- en Streekarchief, Zutphen, Archief van de Classis Zutphen, toegangsnummer 283.
- Staring Instituut, Doetinchem (krantenknipselarchief)
- Streekarchief, Doetinchem, Archief van de Nederlands Hervormde Gemeente Rekken, toegangsnummer 118.
- Streekarchief, Doetinchem, Archief van de Sonsbeek Adviseurs (voorheen Architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp), Arnhem, bloknummer 693.
- Streekarchief Doetinchem, Archief van de gemeente Eibergen, toegangsnummers 27.02 en 27.03.

4. Datalijst (met verwijzingen naar de documenten)

datum	inhoud	bron	verwijzing
1379	Notariële akte waarbij Wernerus Lansinck, pastoor te Eibergen in verband met een ontvangen geldsom van de boeren van Rekken, belooft wekelijks een mis te zullen lezen in de pas gestichte kapel te Rekken (met akte van bekrachtiging door Johan van Solms).	tg 0378 ² , inv.nr. 121	
1400	Vermoedelijke datering van klok in kapel van Rekken, voorzien van het opschrift 'miin gheluit en is niet groet'.	literatuur ³	
1616	Reformatie in Eibergen; de onder Eibergen ressorterende kapellen van Rekken en Haarlo (waren) buiten gebruik. Pas later zullen deze kapellen de kern vormen voor de opbouw van nieuwe gemeenten. (NB.: de literatuur is niet eenduidig op dit punt).	idem	
09.04.1634	Extract uit reces van het Kwartier van Zutphen inzake geschil met de Heer van Borculo over zijn recht van collatie van de predikantsplaats van de kapel in Rekken	SSZ ⁴ , tg 283, inv.nr. 199	DOC.00A
1650	Christoph Bernhard van Galen wordt bisschop van Munster, tegen de kerst van 1650 begint hij met de verbetering van de zielzorg langs de grens (onder meer in de noodkerk te Zwillbrock).	literatuur	
22.11.1650	Extract uit het reces van het Kwartier van Zutphen waarin gesproken wordt over vergroting van de kapel te Rekken en de bouw van een woning voor de predikant.	SSZ, tg. 283, inv.nr. 199	DOC.00B
1651 /1653	Oudste <i>Kerckeboeck</i> van Rekken met vermelding van het besluit over het beroepen van de eerste predikant (pag. 1 t/m 4), de eerste preek door ds. Keitwert op 21.08.1651 (pag. 5) en met (op pag. 7 t/m 17) een overzicht van uitgaven voor opbouw van de kerk [= kerkelijke gemeente, inclusief kerkgebouw, toren en pastorie, red].	SD ⁵ , tg. 118, inv.nr. 1	DOC.000
22.07.1651	Eerste predikant, ds. Keitwert beroepen (door Inspectoren van de Zutphense Classis, de Edele Heren van het Kwartier van Zutphen en graaf Otto van Stirum, Heer van Borculo).	literatuur	
01.10.1651	Eerste predikant, ds. Keitwert, officieel in ambt bevestigd door Inspectoren van de Classis Zutphen.	literatuur	
09.02.1654	Brief van de Classis Zutphen waarin kerkelijke gemeenten worden aangemaand om mee te betalen aan de bouw van de kerk van Rekken.	SD, tg 118 inv.nr. 274	DOC.001

² Gelders Archief, Arnhem, Archief van de Heren van Borculo, toegangsnr. 0378.

³ Zie hoofdstuk 7, Literatuurlijst.

⁴ Stads- en Streekarchief, Zutphen, Archief van de Classis Zutphen, toegangsnr. 283.

⁵ Streekarchief Doetinchem, Archief der Nederlands Hervormde Gemeente Rekken, toegangsnr. 118.

datum	inhoud	bron	verwijzing
1656	Ouderling Gerhart Willink leent geld aan de kerk om meubilair aan te schaffen. In ruil daarvoor krijgt hij het gebruik van een aantal stoelen voor in de kerk, op het koor. Op tweede blad staan personen vermeld, die de kerk geld hebben geleend en de mededeling dat Willem Volmar <i>f</i> 50,- heeft geschonken voor een raam.	tg 118, inv.nr. 275	DOC.002
17de eeuw	Overzicht van de verdeling van de kosten van de ramen in de kerk (z.j., 17de eeuw).	tg. 118, inv.nr. 293	DOC.003
1658	De noodkerk van Zwillbrock wordt vervangen door een stenen kerk.	literatuur	
1661	Kerk ontvangt legaat van <i>f</i> 500,- van 'de saelighe Vrouwe van Mervelt' (de voormalige kapel van Rekken moet op het goed Merveld hebben gestaan).	literatuur	
1665	Aanval van de bisschop van Munster in de Graafschap; geen diensten in Rekken wegens de oorlog.	literatuur	
1672	Tweede aanval van Christoph Bernhard van Galen, bisschop van Munster in de Graafschap; geen diensten meer gehouden in de kerk van Rekken.	literatuur	
22.04.1674	Vrede van Munster. Alle vreemde troepen verlaten de Graafschap.	literatuur	
18.07.1674	Verzoekschrift om geldelijke steun voor 'nootwendighe reparatie' van de kerk na oorlogsgeweld.	tg. 118, inv.nr. 282	DOC.004
1680	Nieuwe klok vervaardigd door Gerard Schimmel in Deventer.	literatuur	
1777	Prins Willem V koopt de heerlijkheid Borculo en Lichtenvoorde voor <i>f</i> 55000,- van de Poolse prins Adam Czar-Torinsky. Collatierechten van de kerk van Rekken behoorden aan heer van Borculo en komen door verkoop aan Willem V.	literatuur	
1788	Koperen lessenaar geschonken aan gemeente door ds D. Tjeenk. Inscriptie: Deese Leesenaar is gegeven voor de Predikstoel te Rekken door de Heer Didericus Tjeenk, Predikant aldaar Ao 1788 (met sleutel).		
juni 1791	Willem V bezoekt Borculo en brengt eveneens bezoek aan Rekken.	literatuur	
september 1791	Verzoek van het kerkbestuur van Rekken aan de Heer van Borculo als collator van de kerk van Rekken om financiële hulp uit de diaconiekas te mogen verkrijgen voor de restauratie van het kerkgebouw. De buitenmuur is sinds enige tijd bouwvallig en dreigt in te storten; kerkvoogden beschikken niet over geld voor het noodzakelijke herstel.	tg 118, inv.nr. 92	DOC.005
01.10.1791	De Heer van Borculo (als collator van de kerk van Rekken) staat toe dat uit de diaconiekas <i>f</i> 1000,- wordt besteed aan restauratie van het kerkgebouw (wegens het gebrek aan financiën bij de kerkvoogdij voor dit doel).	tg 118, inv.nr. 92	DOC.005 (zelfde doc. als boven)

datum	inhoud	bron	verwijzing
1791	Bestek en voorwaarden voor restauratie van kerkgebouw gemaakt door mr timmerman G. Buursink, Lochum voor 15 gulden 15 stuivers.	literatuur	
1791	Geldinzameling voor restauratie van kerk (totaal aan giften van particulieren 1216 gulden 10 stuivers, van diaconie 1000 gulden, van kerkvoogdij 600 gulden).	literatuur	
1791	Uitvoering van de restauratie; timmerlieden F. Roosink, H.J. Sikkink, steenmetselaars G.J. Helmich en G.J. Gijsbers. Stenen geleverd door Gerrit Simmelink (van de Malumse ticheloven) voor f 390,-, tiggeler Teunis in Giffelle in Meddo levert voor f 225,- stenen. Leverantie door Joost Schrader, steenhouwer te Gildesheim van 14 stenen glasramen en 1 stenen deurkozijn. Toezicht op restauratie door G.J. Kuiper Totale kosten restauratie f 2835.10.16 inclusief vernieuwing meubilair, onder andere nieuwe knoppen op het koorhek door wieldraaier Reimelink te Eibergen (f 4.15.00).	literatuur	
21.07.1793	Inwijding van kerk na restauratie met leerrede door ds. D. Tjeenk	literatuur	
04.08.1828	Kerkvoogden van Rekken verstrekken inlichtingen aan het Provinciaal College van Toezicht over eigendomsrechten van de toren, die in dat jaar noodzakelijke reparatie behoeft. Hiervoor zal de burgerlijke gemeente – sinds 1826 eigenaar van de toren – de kosten moeten dragen.	tg.0048 ⁶ , inv.nr. 79	DOC.006
maart 1835	Staat en inventaris van al de kerkegoederen enz. Onder de onroerende goederen staan de kerk en de pastorie vermeld. Onder roerende goederen bevinden zich de avondmaalstafel, een zilveren, gegraveerde avondmaalsbeker met naam van de schenker, Graaf van Limburg Stirum, een tinnen beker, een tinnen schaal en zes tinnen borden en twee kannen van aardewerk.	tg. 118, inv.nr. 259	
29.09.1838	Raadsvergadering gemeente Eibergen: Burgemeester Koentz stelt voor de klankborden van de toren met latten dicht te spijkeren om het in- en uitvliegen van duiven te beletten.	literatuur ⁷	
03.04.1839	Ds. Bueker van Rekken beklaagt zich in de raadsvergadering van de gemeente Eibergen, dat de burgemeester de toren heeft laten dichtmaken. Daardoor hebben de duiven geen huisvesting meer. Hij stelt voor de klankborden weer te openen.	literatuur ⁸	

⁶ Gelders Archief, Arnhem, Archief van het Provinciaal College van Toezicht, toegangsnr. 0048.

⁷ L.A. van Dijk, *Van de Eibergse gemeenteraad, duivendrek en een dekselse dominee*. In: Old Ni'js, nr. 19, december 1992, pag. 10.

⁸ Idem, pag. 10-13.

datum	inhoud	bron	verwijzing
04.04.1839	Extra raadsvergadering van de gemeente Eibergen waarin bepaald wordt dat de predikant de twee benedenste zolders van de toren mag gebruiken voor huisvesting van zijn duiven. In de eerste zolder zal het klankbord weer worden opengemaakt, in de tweede zolder zal een geheel nieuwe opening in de muur worden gebroken.	literatuur ⁹	
1853	Avondmaalsbeker geschonken door ds. G.J. Buekers met inscriptie: Ter herinnering aan Do G.J. Buekers van 't jaar 1807-1853 te Rekken.	literatuur	
28.03.1863	Begroting van kosten benodigd tot aanbouwing en noodzakelijke herstelling van het kerkgebouw.	tg. 118, inv.nr. 276	DOC.007
06.01.1865	In de vergadering van kerkvoogden en notabelen wordt het besluit van het Prov. College van Toezicht besproken, waarbij besloten werd tot een bijdrage van f 1000,- voor de vergroting van het kerkgebouw. Over verpachten van de kerkbanken zal op 13 januari 1865 worden gesproken.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
28.07.1865	Koninklijk Besluit nr. 65 waarbij f 1500,- wordt toegerekend aan de kerkvoogdij voor de vergroting van het kerkgebouw.	tg. 0039 ¹⁰ inv.nr. 7018	DOC.008
09.08.1865	De Minister van Binnenlandse Zaken deelt aan de Commissaris des Konings van de provincie Gelderland mede, dat de werkzaamheden voor vergroting van de kerk onder toezicht zullen staan van een ambtenaar van Waterstaat.	tg. 0039 inv.nr. 7018	DOC.009
15.08.1865	De Hoofdingenieur van de Waterstaat (provincie Gelderland) deelt aan de Commissaris des Konings mede dat ingenieur Brevet is aangesteld voor het toezicht op de werkzaamheden aan de kerk van Rekken	tg. 0039 inv.nr. 7018	DOC.010
22.08.1865	De Hoofdingenieur van de Waterstaat (provincie Gelderland) verzoekt de Commisaris des Konings om een bestek van de werkzaamheden in Rekken.	tg. 0039 inv.nr. 7018	DOC.011
26.08.1865	Minute van verzonden brief van de Commissaris des Konings aan het Provinciaal College van Toezicht met het verzoek een bestek te willen zenden van de werkzaamheden aan de kerk van Rekken.	tg. 0039, inv.nr. 7018	DOC.012
16.10.1865	Bespreking voorgesteld met architect Meilink om nog enige wijzigingen in bestek aan te brengen.	tg. 118, inv. nr. 247	notulen
30.10.1865	Bespreking over verbouw kerk: besluit gehele kerk te schilderen (oude en nieuwe werk), nog vragen t.a.v. graven en over de ramen.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
02.11.1865	Achter in de kerk aanwezige graven zullen worden verplaatst.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen

⁹ L.A. van Dijk, *Van de Eibergse gemeenteraad, duivendrek en een dekselse dominee*. In: Old Ni'js, nr. 19, december 1992, pag. 13.

¹⁰ Gelders Archief, Arnhem, Archief van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, toegangsnr. 0039.

datum	inhoud	bron	verwijzing
09.11.1865	Toezening door het Provinciaal College van Toezicht van het bestek van de te verrichten werkzaamheden aan de Commisaris des Konings van de provincie Gelderland.	tg. 0048, inv.nr. 105 ¹¹	
15.11.1865	Doorzending van het van het Provinciaal College van Toezicht ontvangen bestek voor de werkzaamheden aan de kerk te Rekken door de Commissaris des Konings aan Afd. 1 (Waterstaat).	tg. 0040, inv.nr. 1336 ¹²	
20.11.1865	Bestek voor vergroting van de kerk en de bouw van een catechisatiekamer.	tg. 118, inv.nr. 278	DOC.013
1866/1867	Overzicht van uitgaven van de verbouwing van de kerk (en lijst van giften en geldleningen ten behoeve van deze verbouwing).	tg.118, inv.nr. 280	DOC.014
18.01.1866	Opzichter van de Waterstaat meldt dat de heer H.W. Verhaar opzichter zal zijn bij werkzaamheden aan kerk.	tg. 118, inv.nr. 248	Ingek.st.
26.10.1866	Staat van meer en minderwerk van artikel 17 van het bestek (voor de vergroting van de kerk).	tg. 118, inv.nr. 279	DOC.015
01.01.1867	Nota van B.H. Blankvoort mr. timmerman te Eibergen voor leveranties t.b.v. vergroting van het kerkgebouw	tg. 118, inv.nr. 360	DOC.016
14.01.1867	Nota van H. Romenij voor leverantie van ameublement voor cathechisatiekamer.	tg. 118, inv.nr. 354	DOC.017
30.11.1885	J.Worp, organist van de Martinikerk beveelt orgelmaker Leichel in Lochum aan als leverancier van een kerkorgel voor de kerk te Rekken.	tg. 118, inv.nr. 249	DOC.018
27.09.1888	Nota van A.G. Goorkate voor reparatie van plafond en muren en witten.	tg. 118 inv.nr. 360	DOC.019
november 1885	Nota van J.W. Geesink voor het herstellen van het dak van de kerk.	tg. 118, inv.nr. 359	DOC.020
30.12.1885	Nota voor levering van lijstgoot (voor het dak van de kerk) door Gebrs. Ledeboer aan A.J. Stomps (koster van de kerk van Rekken).	tg. 118, inv.nr. 359	DOC.021
1887	Overzicht van kosten gemaakt voor (plaatsing van) het orgel.	tg. 118 inv.nr. 349	DOC.022
05.02.1887	Nota voor herstel van het orgel door F. Leichel, orgelbouwer te Lochum.	tg. 118, inv.nr. 361	DOC.023
02.04.1888	Met algemene stemmen goedgekeurd dat dak van de kerk, dat lekkage vertoont, wordt hersteld.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
30.07.1888	Goedkeuring van Prov.College van Toezicht om gedeelte van schuur, behorend tot kerk te verkopen en het bedrag te gebruiken voor repareren en 't vernissen van de kerk.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen

¹¹ Gelders Archief, Arnhem, Archief van het Provinciaal College van Toezicht, toegangsnr. 0048. Het betreft hier de vermelding van toezending in de Agenda van ingekomen en uitgegane stukken over de periode 1864-1866 (inv.nr. 105). De stukken zelf zijn niet meer aanwezig.

¹² Gelders Archief, Arnhem, Archief van de Commisaris des Konings, toegangsnr. 0040, inv.nr. 1336 Agenda over de maanden september/december 1865 (ingekomen stuk nr. 4875).

datum	inhoud	bron	verwijzing
12.09.1888	Besluit om aan noordzijde van kerk goot te vervangen.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
21.11.1888	Besloten om opdracht te geven aan J.W. Geesink om dokken op kerkdak te laten maken.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
1888	Rekening en verantwoording van ontvangsten en uitgaven over het jaar 1888, grootste post kerkgebouw Hagens, Eibergen voor schilderwerk (<i>f</i> 51,47) en J.W. Geesink, Eibergen voor metselwerk (<i>f</i> 41,67).	tg. 118, inv.nr. 331	DOC.024
28.03.1889	Nota van J.W. Geesink voor 2000 dokken voor het dak.	tg. 118, inv.nr. 362	DOC.025
03.06.1889	Kerk uitgebrand na blikseminslag	literatuur	
05.06.1889	Het Provinciaal College van Toezicht ontvangt bericht, dat de kerk te Rekken is afgebrand. Kerkvoogden vragen of zij handelend kunnen optreden. Hierop wordt bevestigend geantwoord door het Provinciaal College op 06.06.1889.	tg. 0048, inv.nr. 110 ¹³	
06.06.1889	Vergadering van kerkvoogden en notabelen waarin bespreking over de afgebrande kerk. Voorstel om wijzigingen aan te brengen bij herbouw. Architect Witkop uit Groenlo heeft aangeboden bestek en tekening voor een nieuwe kerk te maken. Besloten hem als architect te nemen.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
05.06.1889	Nota van J. Olthof, Eibergen voor het taxeren van de afgebrande kerk.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.026
juli 1889	Lijst van personen die kosteloos stenen vervoeren van het station Eibergen naar Rekken en de aantallen.	tg. 118, inv.nr. 288	DOC.027
juli 1889	Bestek en voorwaarden voor herbouw der Protestantse kerk te Rekken (architect Witkop, Groenlo).	tg. 118, inv.nr. 284	DOC.028
31.07.1889	Nota van H. Rhebergen voor het maken van drie banken.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.029
06.08.1889	Contract waarbij de aannemer Gradus ter Heerdt, Klarenbeek verklaart de kerk te willen herbouwen voor een bedrag van <i>f</i> 7800,-.	tg. 118, inv. nr. 285	DOC.030
08.10.1889	Bestek en voorwaarden voor het leveren en opstellen van een kerkorgel met kast, voorzien van beeldhouwwerk, ondertekend door F. Leichel en Zoonen, Lo-chum.	tg. 118, inv.nr. 283	DOC.031
28.08.1889	Nota van G.H. Hesselink voor het transport van 1267 stenen	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.032
augustus 1889	Nota voor geleverde collectezakjes door wed. H. Kijftenbelt.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.033
06.11.1889	Nota van architect Witkop, Groenlo voor het maken van het bestek voor de bouw van de kerk.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.034

¹³ Gelders Archief, Arnhem, Archief van het Provinciaal College van Toezicht, toegangsnr. 0048, Agenda van ingekomen en uitgegane stukken over de periode 1881-1901, inv.nr. 110. De originele stukken zijn niet meer aanwezig.

datum	inhoud	bron	verwijzing
11.11.1889	Nota van timmerman J.H. Simens voor het opzicht tijdens de bouw van de nieuwe kerk.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.035
14.11.1889	Besloten bliksemafleider op toren aan te brengen.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
18.11.1889	Kerkvoogdij onderzoekt eigendomsrechten op banken in de kerk van personen, die sinds 1792 (herbouw van de kerk) dit recht bezaten in ruil voor bijdrage aan de bouw. Kerkvoogden besluiten advies te vragen aan Prov. College van Toezicht.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
23.11.1889	Brief van kerkvoogden van Rekken waarin zij het Provinciaal College van Toezicht vragen of het recht van vrij gebruiken van banken in de kerk voortduurt nu de kerk is afgebrand. Het College kan geen advies geven, verwijst naar jurist.	tg. 0048, inv.nr. 110 ¹⁴	
23.12.1889	Besluit om banken op zelfde plaats te zetten als voor de brand. Personen, die eerder eigenaar van bank waren, hebben geweigerd mee te betalen aan kosten voor banken.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
december 1889	Nota van W. Kaak voor levering van lamp voor de preekstoel.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.036
21.01.1890	Brief van architect Witkop, Groenlo met dankzegging voor de opdracht.	tg. 118, inv.nr. 249	DOC.037
1890	Staat van meerwerk.	tg. 118, inv.nr. 364	DOC.038
21.01.1890	Nota van Witkop voor het maken van het ontwerp en het toezicht op het bouwen van de nieuwe kerk.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.039
25.01.1890	Nota van H.J. Hagens, schildersbedrijf voor werkzaamheden.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.040
05.02.1890	Besloten banken bij opbod te laten verpachten; tevens besloten gordijnen aan te schaffen van ongebleekt katoen.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
29.03.1890	Keuze voor gordijnen vastgesteld; besloten lamp te kopen voor consistoriekamer.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
24.06.1890	Besloten advertentie te zetten om een orgel aan te kopen.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
03.07.1890	Nota voor advertentiekosten (Pijporgel gevr.) in Het Nieuws van de Dag.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.041
15.07.1890	Verschillende brieven binnengekomen naar aanleiding van de advertentie (zie 03.07.1890). Slechts twee fabrikanten zouden een doelmatig orgel kunnen leveren. Besloten advies te vragen aan een bekwaam organist, waarbij 5 of 6 orgelmakers genoemd moeten worden.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
25.08.1890	Gesproken over de aanschaf van een orgel. Geen besluit genomen in verband met geringe financiën.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen

¹⁴ Gelders Archief, Arnhem, Archief van het Provinciaal College van Toezicht, toegangsnr. 0048, Agenda van ingekomen en uitgegane stukken over de periode 1881-1901, inv.nr. 110. De originele stukken zijn niet meer aanwezig.

datum	inhoud	bron	verwijzing
1890/1903	Overzicht van uitgaven, gedaan in de periode 1890/1903.	tg. 118, inv.nr. 250	DOC.042
21.11.1890	Geld (f 1000,-) beschikbaar voor aanschaf orgel, bedrag aangevuld en besloten orgel te kopen van Van Dam uit Leeuwarden voor f 1500,-.	tg 118, inv.nr. 247	notulen
november 1890	Opgave en conditiën voor de vervaardiging van een orgel door L. van Dam, orgelfabrikanten te Leeuwarden [waarschijnlijk daterend van november 1890].	tg. 118, inv.nr. 295	DOC.043
16.11.1890	Brief van orgelfabrikant Leichel uit Borculo betreffende de leverantie van een kerkorgel.	tg. 118, inv.nr. 249	DOC.044
juli 1892	Kwitantie wegens afbetaling van het orgel van L. van Dam te Leeuwarden.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.045
04.08.1892	Nota van orgelfabriek L. van Dam, Leeuwarden wegens de betaling van de eerste termijn voor het nieuwe kerkorgel.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.046
01.01.1893	Nota van B.H. Blankvoort, mr timmerman voor lambrisering, gemaakt voor het orgel.	tg. 118, inv.nr. 363	DOC.047
12.03.1903	Eindrekening voor herbouw moet nog komen, kosten overtroffen inkomsten (zie DOC. 034).	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
04.10.1904	Toezegging van de toekenning van f 300,- subsidie voor buitengewone herstellingen aan het kerkgebouw en pastorie door het Prov. College van Toezicht.	tg. 118 inv.nr. 250	DOC.048
06.10.1904	Opmerkingen ten aanzien van geplande werkzaamheden. Deze zullen worden uitgevoerd o.l.v. architect Radstake uit Enschede.	tg. 118, inv.nr. 250	DOC.049
12.09.1905	Brief van architect Radstake met uitleg over de werkzaamheden aan kerk en pastorie.	tg. 118, inv.nr. 250	DOC.050
19.09.1905	Brief van Provinciaal Kerkbestuur van Gelderland betreffende de aanbesteding van de werkzaamheden aan kerk en pastorie.	tg. 118, inv.nr. 250	DOC.051
22.09.1905	Contract van aanbesteding met J.G.Blankvoort, aannemer te Eibergen voor reparatiewerkzaamheden aan kerk en pastorie.	tg. 118, inv.nr 250	DOC.052
22.09.1905	Contract van aanbesteding met A.G. Sprokkenreef, mr schilder te Neede voor werkzaamheden aan kerk en pastorie.	tg. 118, inv.nr. 250	DOC.053
1905	Staat van inkomsten en uitgaven over het jaar 1905. Onder 'Onderhoud der Gebouwen', uitgaven, gedaan in dat jaar voor het kerkgebouw (het woord toren is doorgehaald). Totaalbedraag f 1139,80.	tg. 118, inv.nr 349	DOC.054
02.01.1906	Brief van Alg. Synodale Commissie betreffende uitbetaling van subsidie voor verrichte werkzaamheden aan goten aan de kerk.	tg. 118, inv.nr. 250	DOC.055
10.07.1908	Onhoudbare toestand van zitplaatsen van twee banken in het voorgestoelte. Maatregelen voorgesteld.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
14.11.1908	Werkzaamheden aan het plein voor de kerk, o.a. aanbrengen hekwerk.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen

datum	inhoud	bron	verwijzing
21.11.1913	Kervoogden worden gemachtigd in loop van 1914 kerk inwendig te 'vernissen'.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
05.09.1914	Verslag van het 'vernissen' van het interieur van de kerk door Sprokkenreef uit Neede.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
26.11.1921	Aanbrengen lichtpunten in kerkgebouw ter sprake.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
26.08.1922	Kerkgebouw voor het eerst electrisch verlicht.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
22.08.1925	Omschrijving van werkzaamheden aan kerk door gemeente-opzichter Hietbrink. Betreft herstel en verbetering van ingang.	tg. 118, inv.nr. 288	DOC.056
18.09.1925	Brief van gemeente-opzichter Hietbrink betreffende werkzaamheden in de toren.	tg. 118, inv.nr. 288	DOC.057
01.12.1925	Bespreking van de begroting: gewone middelen niet toereikend voor grote uitgave voor kerk, speciaal het dak.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
04.09.1926	Voet van kerkdak moet van lood worden voorzien, leien moeten hersteld.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
16.05.1928	Commissie van Oudheden verzoekt avondmaalsbeker af te staan voor tijdelijke tentoonstelling.	tg. 118, inv.nr. 247	notulen
27.10.1936	Joh. Somssen, Eibergen doet offerte voor een bliksemafleider op de toren.	inv.nr. 2702 ¹⁵	
09.11.1936	Gemeente Eibergen heeft geen geld voor bliksemafleider op toren; op de begroting staat het herstel voor het muurwerk.	inv.nr. 2702	
21.12.1938	Notitie van gemeenteopzichter Eibergen over het noodzakelijke onderhoud van de toren.	inv.nr. 2702	
04.02.1943	Klok (uit 1680) door Duitsers geroofd; klok later teruggevonden. Inmiddels geld ingezameld voor nieuwe klok.	literatuur	
06.10.1948	Kerkeraad vraagt aan gemeente Eibergen toestemming om een tweede luidklok (de bevrijdingsklok) te mogen aanbrengen.	inv.nr. 2702	
18.10.1949	Gemeentearchitect geeft advies over aanbrengen tweede klok in de toren.	inv.nr. 2702	
07.11.1949	Kerkeraad bericht B & W van Eibergen over luiden klok in de toren.	inv.nr 2702	
21.11.1949	Voorstel van B&W van Eibergen om toe te staan een tweede klok aan te brengen.	inv.nr. 2702	
29.11.1949	Raadsbesluit tot goedkeuring voor het aanbrengen van een tweede klok (bevrijdingsklok) in de toren.	inv.nr. 2702	
23.12.1949	Verbetering van luidinrichting gewenst voor het aanbrengen van tweede klok; bedrag is boven begroting.	inv.nr. 2702	
23.12.1949	Predikant, ds. Ploos van Amstel, onderstreept noodzaak van verbetering van luidinrichting bij plaatsing tweede klok.	inv.nr. 2702	

¹⁵ Gemeente Archief Eibergen (Streekarchief Doetinchem), inv.nr. 2702.

datum	inhoud	bron	verwijzing
30.12.1949	B&W van Eibergen verhogen begrote bedrag voor aanbrengen tweede klok (in verband met verbetering luidinrichting).	inv.nr. 2702	
31.03.1950	Tweede klok (bevrijdingsklok) wordt ingeluid bij vijfjarige herdenking van bevrijding van Rekken.	inv.nr. 2702	
24.05.1966	Verzoek om prijsopgave van gem Eibergen voor elektrische luidinstallatie aan de firma Eijsbouts, Asten.	inv.nr. 2702	
21.06.1966	Firma Eijsbouts doet offerte voor elektrische luidinstallatie.	inv.nr. 2702	
27.09.1966	Firma Roossink, Rekken doet prijsopgave voor leidekken toren.	inv.nr. 2702	
24.11.1967	De gemeente Eibergen meldt aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg dat de toren dringend reparatie behoeft.	RdMZ, Zeist ¹⁶	
29.01.1968	Overleg over uitvoering en keuze van materialen voor reparatie van toren is noodzakelijk.	RdMZ, Zeist	
16.04.1968	Boven toegangsdeur is valsteigertje geplaatst door gemeente Eibergen i.v.m. vallend gesteente uit toren.	inv.nr. 2702	
27.05.1968	B&W van gemeente Eibergen vragen het architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp een plan te maken voor restauratie van de toren.	inv.nr. 2702	
06.06.1968	Begroting voor reparatie van de toren.	RdMZ, Zeist	
10.06.1968	Architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp akkoord met maken plan voor restauratie toren; heeft overleg gehad met Rijksdienst voor de Monumentenzorg.	inv.nr. 2702	
24.06.1968	Nota over verschillen in kostenraming gemeentewerken en architectenbureau.	inv.nr. 2702	
09.07.1968	Architectenbureau verstuurt foto's en tekeningen van toren aan gemeente en provinciale staten Gelderland.	inv.nr. 2702	
11.07.1968	Orgelbouwer Ernst Leeftang, Apeldoorn doet voorstel voor herstel orgel.	tg. 118, inv. nr. 291	DOC.058
23.08.1968	Onderhandelingen tussen architectenbureau en aannemer Roossink over aanneming restauratie van toren.	inv.nr 2702	
24.04.1969	Restauratie toren 'voorbereid' maar 'er zit geen enkel schot in'; de vraag is of een complete restauratie haalbaar is.	inv.nr. 2702	
24.03.1970	Firma Eijsbouts, Asten doet aanbod voor onderhoud uurwerk- en luidinstallatie torens Rekken en Eibergen.	inv.nr. 2702	
13.05.1970	Onderhoud wordt uitbesteed aan firma Eijsbouts.	inv.nr. 2702	
25.08.1970	Aantekeningen van de bespreking tussen architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp en de RdMz: de balken onder de klokkenstoel zijn afgerot. In de kosten voor herstel is in de begroting niet voorzien.	RdMZ, Zeist	

¹⁶ Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist, pandsdossier hervormde kerk Rekken.

datum	inhoud	bron	verwijzing
01.09.1970	Toezening begroting van meerkosten voor restauratie toren aan RdMz door architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp, Arnhem	inv.nr. 2702	
01.09.1970	Begroting voor het inbrengen van nieuwe balken en vloeren in toren.	Sonsbeek Adviseurs	DOC.059
12.02.1971	(Telefonische) notitie betreffende de ontdekking van een doorgang.	Sonsbeek Adviseurs	DOC.060
februari 1971	Bestek en voorwaarden voor restauratie van toren door architecten Cramer-Riemersma-Godthelp, Arnhem (pag. 8, 9 en 10 van bestek in kopie).	Sonsbeek Adviseurs	DOC.061
februari 1971	Begroting behorend bij bestek en voorwaarden voor de restauratie van de toren.	Sonsbeek Adviseurs	DOC.062
23.02.1971	Kerkenraad stelt voorwaarden voor verplaatsing trap naar orgelbalkon van toren naar kerk.	inv.nr. 2702	
26.08.1971	Toezening door architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg van tekening 1162b-1 en foto's en een begroting van de kosten voor restauratie van de kap van de kerk. Bij de brief is een begroting voor de restauratie van de kap van de kerk gevoegd.	RdMZ, Zeist ¹⁷	
december 1971	Mededelingen kerkvoogdij: notitie betreffende toestand van interieur consistorie.	tg. 118, inv.nr. 251	DOC.063
23.08.1972	Verslag oplevering restauratie van toren door architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp, Arnhem.	inv.nr. 2702	
september 1991	Rapport over het orgel in de Herv. kerk te Rekken van orgel-adviseur J. Jongepier (met bijbehorend voorstel voor restauratie van de firma Reil, Heerde).	RdMZ, Zeist	DOC.064
17.02.2003	Toezening (aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg) van een aanvraag van de hervormde kerk Rekken (aan de gemeente Eibergen) om uitbreiding van het liturgisch centrum. Het betreft een voorstel van ing. J. Tijsma te Eibergen (van januari 2003) voor het laten vervallen van een aantal rijen banken.	RdMZ, Zeist	
15.05.2003	Vergunning verleend door de gemeente Eibergen voor aanpassing van het liturgisch centrum door het laten vervallen van maximaal 2 rijen banken (in totaal dus 4 banken) en herplaatsing afscheiding van dooptuin.	RdMZ, Zeist	
21.07.2003	Brief van de gemeente Eibergen betreffende aanpassingen aan het liturgisch centrum in de herv. kerk te Rekken.	RdMZ, Zeist	DOC.065
24.07.2003	Vergunning voor aanpassing liturgisch centrum door maximaal 3 banken te laten vervallen en bestaande afscheiding inclusief de zittingen te herplaatsen. (waarmee eerdere vergunning vervalt)	RdMZ, Zeist	

¹⁷ De als bijlage verzonden tekening nr. 1162b-1 bevindt zich in het Foto- en Tekeningenarchief van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist. Het betreft een opmetingstekening van het schip (formaat 60 x 110), gedateerd 14.04.1971.

5. NOTULEN

In dit hoofdstuk zijn passages opgenomen uit de 'Notulen van vergaderingen van het College van Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde Gemeente van Rekken' (periode 1824-1928), die betrekking hebben op het kerkgebouw of het meubilair. Er zijn geen notulen van vergaderingen uit de periode tussen 23.01.1825 en 01.01.1846

datum	inhoud van de notulen (gedeeltelijk)
vergadering 30.06.1824	Aan de orde is de begroting van ontvangsten en uitgaven voor kerkelijke gebouwen over 1824; deze is ingezonden aan het Provinciaal College van Toezicht
vergadering 06.01.1865	1. kerkvoogden en notabelen vergadert en besluit genomen hebbende naar aanleiding volgens missive van den 27 Dec. 1864 van het Provinciaal College van Toezicht op de Kerkelijke Administratie in Gelderland van hun grootheid den som welke de gemeente zou kunnen bijdragen en is bepaald de som van <i>f</i> 1000,- ter vergroting en opbouw van het kerkgebouw en een nieuwe pastorie, en gemelden som van het Provinciaal Collegie van toezicht op de Kerk. Administratie in Gelderland en van? de Synode, vervolgens, kenbaar te maken om ter bekoming van subsidie 2. Wanneer de kerk?en banken in de kerk zullen verpacht worden en op welke of hoe ze zullen verpacht worden en is besloten op vrijdag den 13 januari te namiddag 2 uur en alsnog te beraadslagen hoe ze zullen verpacht worden
vergadering 15.11.1865	Ter zaken van het aanbesteden der kerk volgens bestek en is den Minister in een schrijven geweest D.H. Meilink Architect en timmerman te Borculo welk het werk aanneemt voor den som van 3.865 en is daarvan een proces-verbaal opgemaakt en door de drie aannemers en kerkvoogden ondertekend en aan het provinciaal bestuur verzonden.
vergadering 03.05.1865	Naar aanleiding van een missive van den heer Junius president van de Sinodale Commissie betreffende vergroting en vernieuwing van het kerkgebouw alsmede een geheel nieuwe pastorie inhoudende om eene negotiatie te doen van twee duizend gulden ten laste van de hervormde kerk van Rekken alsmede van het Rijk te vragen eene subsidie van drieduizend gulden en van het fonds van het provinciaal collegie van vijf honderd gulden te vragen en als nog het ontbrekende ter suppletie uit het fonds Noodlijdende kerken en pers. bij de Sinodale Commissie zou worden ondersteunt hij? anders gevaar had van de hand zou worden gewezen is besloten 1. om een geldleening te doen van <i>f</i> 1000,- tegen 4%etc 2. om ook een rentelooze geldleening te doen van <i>f</i> 1000,-.....etc. 3. om aan het Provinciaal Collegie van het beslotene reeds uitgevoerde kennis te geven 4. aan genoemden president Junius kennis te geven dat reeds bij Z.M. de Koning is aangevraagd om een subsidie uit 's Rijks Kas van <i>f</i> 3000,- te vragen.....etc.

datum	inhoud van de notulen (gedeeltelijk)
vergadering 30.09.1865	Betreft geldleningen t.b.v. herstel en uitbreiding van de kerk en voor een nieuwe pastorie
vergadering 16.10.1865	Vergadert om met den Architect Meilink te beraadslagen over de noodige punten volgens het bestek eenige wijzigingen en veranderingen, voor zoover noodig tot uitvoering der publieke aanbesteding ter uitbreiding en opbouw van der Herv. kerk te Rekken en is besloten om op den 15 Nov. 1865 te doen plaats hebben
vergadering 30.10.1865	Naar aanleiding van het bestek genomen aanmerkingen, om de gehele kerk te verven oud en nieuw, en hoe met de gekelderde graven te handelen opdat dezelve na evenredigheid het oude en nieuwe in goede verhouding komt, en met de ramen omdat er geene nieuwe bij komen, geen licht genoeg zal geven en niet goed zal staan, en is besloten den Architect Meilink te laten komen, en de kerkvoogden de zaak met Meilink te behandelen, waarmede de vergadering is geëindigd.
vergadering 02.11.1865	Om het besluit uit te voeren van den 30 Oct. j.l. en zoo veel mogelijk met den Architect Meilink de zaak te behandelen en het noodige in bestek is opgenomen, alsmede dat de graven achter de kerk welke nog in waarde zijn op een ander plaats die ervoor zal worden aangewezen, de diepte in het bestek vermeld in de grond te plaatsen.
vergadering 21.11.1865	1. terzake van het vergrooten der kerkhof om zoo veel te vergrooten als van het oude gemist wordt en is besloten om de heg 2 Ned. el uit te zetten, om daarover na den kerkenraad te wenschen ter bekoming van gemelde 2 ellen grond. 2. betreft plaats van pastorie, overleg met Architect Meilink 3. geen publieke verpachting te doen.
vergadering 11.01.1866	Terzake om met Meilink den Architect te bespreken en na te zien eenige wijziging terzake van verandering in het bestek van de pastorie
vergadering 01.03.1866	Betreft vergroting kerkhof
vergadering 03.07.1885	In tegenwoordigheid van College. tevens is besloten een ijzeren hekwerk te plaatsen voor de pastorie van de schuur tegen de toren en opgedragen aan B.D. Boerink Smit
vergadering 02.04.1888	Op voorstel van de president, wordt met algemene stemmen goedgekeurd om het dak van de kerk, dat niet goed dicht meer is, te herstellen, en om de pastorie van buiten zoo ver het nodig is, te doen verven.
vergadering 12.09.1888	Aan de orde is om aan de noordzijde van de kerk een dakgoot te plaatsen, hetwelk na eenige bespreking met algemene stemmen wordt besloten, het ten uitvoer brengen der goot hetzij een ijzeren of zinken, wordt aan kerkvoogden overgelaten.

datum	inhoud van de notulen (gedeeltelijk)
vergadering 21.11.1888	Aan de orde is de begroting van kerkvoogden, opge- merkt aan het Collegie van notabelen voor- gelezen en daarna vastgeld en goedgekeurd. Daarna wordt besloten om aan J.W. Geesink de dokken die nog tekort koomen op het dak van de kerk te laten maken.
vergadering 06.06.1889	Gezamenlijke vergadering van kerkvoogden en notabelen en kerkeraad, gehouden den 6 Junij 1889 om te bespreken den opbouw der kerk, die op den 3 Junij door den bliksem getroffen, geheel is afgebrand. De president brengt een voorstel in het midden om de kerk een wijngig te verklijnen en de katugersasiekamer te vergroten door de muur, die de kerk en de kamer schijdt, twee meter te verzetten. Hierop wordt met algemene stemmen besloten, ook wordt met algemene stemmen besloten om den predikstoel en het orgel op dezelfde plaats te hebben. De president brengt in het midden dat de heer Witkop architect te Groenlo zich bij de kerkvoogden heeft aangeboden het bestek en tekening van de kerk op te maken, nadat eenig inligting om- trent den Heer Witkop aan de leden zijn voorgesteld omtrent de informaties die zij ingewonnen te Eibergen, werd met algemene stemmen besloten den heer Witkop als architect te nemen. Daarna wordt besloten om de aandeelhouders van het orgel dat bij de zangvereniging van Kubus gebruikt wordt, te vragen, om ook het orgel des Zondaags bij de Godsdiensoefening te gebruiken.
vergadering 14.11.1889	Verder wordt besloten om een bliksemafleider aan den toren te hebben, zoodat de kosten zullen gedragen worden door de kerk en de Gemeente hetwelk aan kerkvoogden wordt opgedragen. Verder wordt besloten om wat leijen voor de kerk, van den aannemer over te nemen.
vergadering 18.11.1889	Aan de orde is het bespreken met de eigenaren der banken in de kerk te Rekken, D.J. Kuiper, A. Mellink en Te Raa. De president kerkvoogd vraagt aan de eigenaren of zij ook eenige stukken van bewijs van eigendom aangaande de banken kunnen overleggen, hierop werdt door hun drieen geantwoordt. geene bewijzen daarvoor in hun bezit te hebben, wel kunnen zij aantoonen dat zij, zeder 1792 bij den herbouw der kerk waar- voor zij toenmaals hebben bijgedragen, ongehinderd de banken in gebruik hebben gehad, hetwelk hun door het Colegie van kerkvoogden en Notabelen niet kan ontken worden. Hierna wordt besloten, nu de kerk is verbrand en het Colegie geen vrijheid heeft tegenover de gemeente en het Collegie van toezigt, aan het Colegie van Toezicht te schrijven, hoe wij omtrent deze zaak zouden moeten handelen.

datum	inhoud van de notulen (gedeeltelijk)
vergadering 23.12.1889	<p>Er is antwoordt ontvangen van het Colegie van Toezicht op de vraag door ons Colegie aan haar gerigt hoe wij aangaande de kessie [= questie red.] die er bestaat tusschen kerkvoogden en eigenaren der banken in de kerk moeten handelen, hierop geen bevestigend antwoordt ontvangen, maar ons medegedeelt hierover met een regtgeleerde te raatplegen. Hierop wordt met algemene stemmen besloten zoo zij tot de kosten der banken willen bijdragen, geen regsgeleerde te vragen maar hun in bezit der banken te stellen.</p> <p>Met algemene stemmen is nog besloten dat zij de banken, zoo zij haar weder worden toegekent, op dezelfde plaats moeten hebben als vroeger voor den brand.</p> <p>Hierna zijn de eigenaren in tegenwoordigheid der vergadering geweest, en is haar met de bovengenoemde besluiten door den voorzitter bekend gemaakt, en hebben na eenige gesprekken gewijgert niet tot de kosten der banken willen bijdragen.</p>
vergadering 05.02.1890	<p>Verder wordt besloten dat de banken in de kerk voor een jaar zullen verpacht worden, niet zoo als vroeger maar bij opbod vrijwillig. Daarnaast wordt besloten om tot gordijnen in de kerk te kopen (van) geel ongebleekt katoen.</p>
vergadering 29.03.1890	<p>Daarna worden de aanwezige stalen katoen tot gordijnen in de kerk nagezien en besloten, die van Wolthuis te nemen tegen 30 lb de el. [= 30 pond per meter, red.] Nog wordt besloten een lamp te kopen in de konsistoriekamer van de bulgariese soort.</p>
vergadering 24.06.1890	<p>Daarna is besloten om een advertentie de Courant te plaatsen van een orgel in de kerk te Rekken.</p>
vergadering 15.07.1890	<p>Daarna werde de verschillen brieven die op de advertentie in het nieuws van de dag is geplaatst omtrent een orgel, die zijn ingekomen door den voorzitter aan de leden zijn voorgesteld, zoodat gebleken is dat er maar twee van de verschillende orgelfabrikaten waren, die eenigszins een doelmatig orgel zouden kunnen leveren.</p> <p>Daarna is besloten om aan een bekwaam organist te schrijven met het verzoek om van hem een opgaaf te ontvangen van 5 a 6 bekwame orgelfabrikanten omdat er wijinig keuze is.</p>

datum	inhoud van de notulen (gedeeltelijk)
vergadering 25.08.1890	Aan de orde is bespreking van het orgel. nadat hieromtrent nog geen besluit kon genomen worden, omdat er nog geen gelden genoeg aanwezig zijn, is de zaak hieromtrent nog verder een tijdlang uitgesteld.
vergadering 21.11.1890	Daarna doet de president mededeling dat voor een orgel alhier ongeveer f 1000,- aanwezig is, daar deze som voor doelmatig orgel alhier niet voldoende is, is met algemene stemmen besloten, om de toegezegde som van 150 gulden van den Heer en Juffrouw Andries te gebruiken die ook voor dat doel ten geschenke an de kerk gegeven is, en dat het verdere tekort zal gevonden worden, door een rentegevende leening van f 25,- per aandeel, en dat deze lening door jaarlijkse uitloting zal terug betaald worden. Daarna is besloten om het orgel van de firma Van Dam te Leeuwarden te nemen voor den prijs van f 1500,- dat voor deze kerk doelmatig geacht wordt.
vergadering 12.03.1903	De voorzitter brengt in het midden dat nog altijd eene eindrekening door kerkvoogden moet gedaan worden over de herbouw van het kerkgebouw, en het daarin geplaatste nieuwe orgel. Aangezien de kosten de ontvangsten overtroffen werd nog altijd gehoopt dat door een of ander bijzondere baten, het tekort zou kunnen gedekt worden, daar in de laatste jaren niets voor dit doel ingekomen is, word voorgesteld en goedgekeurd de rekening vast te stellen. Uit de daarop door den adm. kerkvoogd gedaane rekening blijkt dat de totale kosten van herbouw en orgel hebben bedragen f 10.683,30 en de inkomsten f 10.462 ½ zoodat er een nadeelig saldo van f 221,29 ½ is.
vergadering 10.07.1908	Door den voorzitter word op duidelijke wijze den onhoudbaren toestand der zitplaatsen van twee banken in het voorgestoelte in 't midden gebracht wijl dit een zeer onaangenaam contrast geeft bij de twee andere van de kerkeraad, hij vraagt derhalve de benoodigde gelden voor twee kussens in genoemde zitplaatsen, dit wordt met algemene stemmen aangenomen.
vergadering 14.11.1908	De voorzitter geeft verslag van de werkzaamheden door kerkvoogden op het besluit van 10 Juli 1908 omtrent het plein voor de kerk daarlangs en het aangebrachte nieuwe hekwerk achter de kerk, en vermeld tevens dat de akte omtrent al deze aangelegenheden op 13 nov. j.l. ten overstaan van Notaris Ter Braak te Eibergen is gepasseerd.

datum	inhoud van de notulen (gedeeltelijk)
vergadering 21.11.1913	Kerkvoogden worden gemachtigd in den loop van 1914 de kerk inwendig te vernissen.
vergadering 05.09.1914	De voorzitter brengt in het midden dat in de maand augustus het inwendig vernissen der kerk heeft plaats door den Heer Sprokkereef te Nede voor de som van 68 gulden en dat genoemde (heeft) schilder (zooals allen reeds gebleken is) zich uitstekend van zijn taak heeft gekweten.
vergadering 26.11.1921	Kerkvoogden zullen moeten onderzoeken wat ongeveer het aanbrengen van lichtpunten in het kerkgebouw zal kosten.
vergadering 26.08.1922	Daar op deze vergadering voor het eerst het kerkgebouw electrisch kon worden verlicht,.....etc.
vergadering 01.12.1925	Bespreking van de begroting: ...gewone midden niet toereiken zijn, wegens de groote uitgave aan het kerkgebouw, speciaal (het) dak....
vergadering 04.09.1926	Zooals we weten moest de voet van het kerkdak van lood worden voorzien en eveneens de leien gerestaureerd hetwelk verbazend is tegen(ge)vallen zoodat we op geen stuk na met de geraamde begrotingpost zijn toegekomen.
vergadering 16.05.1928	Een Commissie van Oudheid ...de inzake kerkelijke kostbaarheden, verzoekt in bruikleen, de oude zilveren avondmaalsbeker, voor haar tentoonstelling af te staan onder gewaarborgde garantie.

6. Verwijzing naar de documenten en transcripties.

- DOC.00A** Extract uit het reces [verslag], 09.04.1634.
van het Kwartier van Zutphen [= is een van de Kwartieren
van de provincie Gelderland red]
- transcriptie [deels]: Extract uijtter Reces des Qurs [= Quartiers red] van Zutphen
Veneris [= vrijdag] den 9. April
Compareerden naer versochte audiente in den
Qu(artier)s dnss [dominees] Gellius de Bour..a, Goswinus Bran-
thius ende Bernhardus Westenbergius, Inspectoren
des Zutphensche Classis te erkennen gedaene Vid[imus]
dat zijn Gen. [graaf?] van bronckhorst en als Heer
van Borculoo, hebbende het recht van Collatie
tot Eybergen mede sustineert die Collatie te heb-
ben van Capelle te Recken waeronder die selve
is gehoorende, ende dat op den Landtdach ...
binnen Nimmeghen bij den Gen. [graaf?] gevonden en
is, dat door Gecomm[itteerden] het dieverent met syn
Gen. [graaf?] [woorden doorgehaald, red.] soude avge-
maect ende nedergelecht worden 't welck dan tot
noch too niet geschiet zijnde ende syn Gen. sterck
daerom is aenhoudende, versoecken over sulxs dat
hetselve al(s)noch met den eerstes moeste geschieden.
Ten twieden aldewijll Recken nu tot den pro....
ale kercke is gemaect, dat die gagie tot den
Schoolmeester ende Coster mede moghen worden
geaccordeert.
Ten derden [betreft tractement predikant van Netterden, red.]
- [pag. 2]
Alle elke in deliberatie gelecht zijnde goet ge-
vonden aengaende het eerste (punt) wegens die collatie
tot recken dat door Gecommitteerden uijt den
Gen. Ed. met syn Gen [graaf?] eene conferentie gehouden
ende het different wegens het recht van collatie
door den selven sal worden nedergelecht, ende be-
slist ende zijn daer too genomineert ende gecomit-
teert uijtte Ridder(?)schap[volgen namen van afgevaardigden,
en namen van afgevaardigden als enkele burgemeesters, o.a. die
van Zutphen, red.]
Aenbelangde het tweede (punt) wort die ordinariisse ga-
gie voor Schoolmeester ende Coster ten platten
lande die van Recken mede geaccordeert ende toegestaan.
[Derde (punt) betreft tractement van predikant te Netterden; niet
getranscribeerd, red.]

DOC.00B [Kopie] van extract uit het reces van het Kwartier van Zutphen, 22.11.1650.

transcriptie: Copia
Extract uijt het reces des Quart(iers) van Zutphen
in Ao 1650 op een Landdach binnen Zutphen

sabbath den 22 Novemb(er)
V..... het reces? van de Inspectoren des Classis van Zutphen, vertonende so dat tott Recken, tusschen Vreden ende Eybergen gelegen, zonder een gemaecten Orde, verscheidene bij(een)compsten tot oefeninge van den waeren Godesdienst van de ingesetenen van Ottenstein, Vreden ende Recken sulker in de Capel aldaer met sulcken constuenten van to(e)hoorderen gehouden zijn gewe(e)st, dan den voorschr(even) Capella derselve? niet half hast? connen vatten, sulx dat die? sulxe ingesetenen tott continuatie van diensulxen dienst
ijver ende trouwharticheit verclaert hadde, die gemelte Capella up haere costen sulx te sullen doen vergroten ende bequaem maken, dat alle de to(e)hoorders, daerin sullen connen geadmiteerd worden, ende daer benevens een woning voor den predickant te timmeren, ende beide te onderhouden, met versoeck? dat het Quartier onbeswaert will zijn te consentieren, dat aldaer na de Ordre van Godes kercke een predickant moeste geinstelleert worden, ende tott den e(i)nde met een jaerlycx tractement versorget, ende gelettet up de voor billicken presentatie ende versoeck is goetgevonden, dat gemelte Inspectoren de bedieninge van Godes Woort twe voorschr(even) plaetzen, daar eenige nah..ge..etene predikanten sullen hebben ter betott dat aan geleert, ervaren ende bequaem persoon sal wesen? uytgevonden? daermede de Gem(eente) aldaer behoorycken ende na n..... sal sijn ver...aert om volgens op 't ene ende 't ander die na.... ordre ... geg.... en te worden.

DOC.000 'Kercken Boeck
der Gemeinte Jesu Christi
in Recken'

pagina's 1-6 De volledige transcriptie van de pagina's 1 t/m 6 is opgenomen in de artikelenreeks "Enkele gegevens uit de geschiedenis van de Hervormde Kerk te Recken", verzameld en opgesteld door ds. A.A. van der Berg met medewerking van B.D. Nijenhuis (blz 18-19 'Also de suiverse Gereformeerde Religie confirmiert worden.'). Een kopie hiervan is opgenomen in de bijlage literatuuronderzoek.

pagina 7: Anno 1653 [in Romeinse letters, red.] Menso Junij
die XVIII [dag 18, red.]
is begonnen den opbouw van
dese tegenwoordige Kercke
in R E C K E N: daer-
toe gecontribueert hebben
dese

DOC.000
(vervolg 2)

Herman vier sporen
 Tommis Oester(broeck) twee
 rijen?
 Noch voor 6 sporen
 Tommis Stompsz voor eene
 Stadt Lo...
 Court Beerings voor een
 Wilhelm Hemsings
 weinigsten ... ge ...
 Hendrick Lammerts voor arbeit ...
 Tommis ter Maaten
 h... te vermaaken
 bij het werck gebruickt
 Tommis Wevers
 ren ..
 Den Metzelaer van Grol
 arbeidsloon verdient
 van Hummel(o) met
 Geert Abbinck
 Hendrick Abbinck
 bij den metzelaer
 Stoffel Stomps
 d.... glaasen

pagina 12:

Kercke Mr. Oucke gedaene diensten?
 seekere plaetze en geemployeert
 Naar Oosterbroeck wegen

 wederom ge.....

 Aen bij de sollicitatie
 in liberaal subsi-
 die..... in twee reizen gegeven
 Aen Mr. Michel den metzelaer bij den aen-
 vanck der wercken tot drinckgelt ende van
 den eerste steen te leggen
 Voor een rym [= riem] ende gaspe? in de klokke
 Voor een tonnen kalck gesielt aen
 verscheidene reizen nae Et-
 bergen na Grol, item voor het hu
 ende e mael Vreden ge-
 gegeven
 Schoolmr. tot Ey-
 bergen eeniger brieven, die
 te vereeren

 Vreden gesonden
 kercke ge
 dronken zijn tot eyse betaelt
 Aen te ver-
 Recken te
 maeken Item

DOC.000

(vervolg 3)

pagina 13:

.....

6 ½ dagh..... verdient
4 ½ dies
voor arbeit betaelt
 Gerrit Lammerts voor eenige reisen nae Zwyl-

 Geert ...
 Herman Rossinck voor 'timmeren
 Mr. Gerlick voor 17 dagen arbeit
 Hendrick Helm timmerman verdient
 Jan ten Hoorn timmeren
 gen ende verdient
 Ite van Hotters 22 dagen getimmert
 Tonnis Oosterbrock gearbeit 4 dagen
 Jan Biermann voor 1ste tractement
 Hendrick Oyemn voor ...
 ge.... gebruikct zijn
 Arndt Deters
 Aen Bomphthis voor timmeren
 Berndt Oymick timmerman voor arbeit
 Albert ter Maate
 Willem Raap voor timmeren
 Arndt Cuipers voor ...
 lase....
 nagelen
 oude
 Noch
 Arndt B ..
 Aen der

pagina 14:

5 Aug. Den weerhaan met het verwen
 voor voeren d... 8.00.-
 van Deventer gebracht
 Jan Vruent? ...
 noch van Deventer laeten brengen en haelen
 vijf gespolde
 31 Aug ten ontvangen
 voor 5 aen de goede vrien-
 den vereert, de wercke ..
 de groote moyte is ende respectabele dien-
 sten gedaen
 Een kruicke met Straeburger Brande-
 wijn aen den H.D. van Wesel mede
 gebracht ende van den dienst tot profijt
 in onse kercke gedaen, is vereert worden
 den predigstoel
 Een Sonne wijser aen de kercke
 Voor de ge.... aen den predigstoel
 Een nieuwe
 Bekken
 Een tinnen b....ke tot H(eilige)n Doop

DOC.000

(vervolg 4)

te gebruicken
 Voor verscheidene kleiner na-
 gelen tot een ende ander ge-
 bruickt zijn van Wesel mede gebracht hebbe
 Voor een in de kercke
 Het
 ijserwerck

pagina 15:

Den 8, 9, 10, 11 Febr. als het hout 't welck Syn Grafel-
 licke..... aenwijzende Aape gebracht is
 Ende behouwen worden op Kercke Meister O(o)-
 sterbrocks begeren aen de welke in
 de groote hitte gearbeitet ende omtrent?
 30 starck geweest zijn, gedaen 63 q(uart) bier
 Jan Oosterbrocken arbeit
 Berndt Polmann4 dagen
 Een handtbijle omme het
 de steenen gebruick
 Den metzelaren buiten verdient
 haer daghuir
 Jan Elfferings
 hebbe voor ...
 op de kappe van de tot versiering?
 tot beurtinge van deselve

 Mr. Ornoldi voor
 Zutphen
 Hendrick van
 bier
 Jan Beckings voor
 ende een dagh steen schoon? maken?
 Een metzelaar knecht die een ...
 huis d'welck niet was
 heeft verveerdigen
 Voor 36 tonnen kalck te
 daarbij 8 q(uart) bier gedronken
 A(nn)o 1652 Sept,
 steenties?....
 eenen
 A(nn)o 1653 Mr. Michel

pagina 16:

Voor een ijsere plaete aen de Heert 3.10
 Also bij het huis eenen Hoff geweest is, so
 hebbe ick een gedeelte van ten kerckhof
 tot goet landt(?) gemaect ende boven 't
 gene welk van de Vredensen becostigt
 is, ende in de huisrekening(?) staet, noch
 tot perfectie(?) aangewendt
 Voor een ijsere in den kruitwaagen
 so gemaect om steenen te vaeren
 Voor vier q(uart) S.... wijn bij de Commi-

DOC.000
(vervolg 5)

sien gebracht 1653 9 Oct(ober),
voor veen? daerin witkalck be-
waert wordt
Voor een kistemaker tot Hoyber-
bergen met arbeit verdient
Voor eene vaart naae Zutphen in kerc-
kelicke saeken aen Derrick Jorda(a)n gege-
ven.
Aaen den kistemaker tot Vreden voor
het getraillie werck (?) aen 't Chor, item
pulpiter op de predigstoehl

pagina 17:

Summa totale van den
ontvang van 714 g(u)l(dens) 11 (stuivers)
Item wegens
uitgave 750 g(u)l(dens) 12 (stuivers)
Also meer uitgaven als ontvangen

Dese reekeninge ingenomen ende na-
gesien worden, anno ...
...Inspectoren, Kornelis Lammerts ..
S.L. Olmio te-
genwoordig seit ..
tot Recken.

DOC.001

Brief, 09.02.1654

Eerweerdige Godsalige hochgeleerde heeren en
w(aarde) broderen in Chro (Christo)

Also noch eenige penningen te betalen zijn van wegen den kercken-
bouw tot Recken ende U.E.E. en W. en tot noch toe in gebreck
gebleven zijn, van het in Classe laestleden, beloofde subsidium
aen ons te behandigen. En wij instantel(ijk) van den Creditant
versocht werden tot betalinge van verschotene penningen, so
en hebben wij amptshalven niet connen naerlaten, U.U. E.E.
en W.W. bij desen, daertoe expressel(ijk) affgeveerdichden
seer broederlick te versoecken, dat U.U. E.E. en de W.W.
willen gelieven het voorn(oemd) subsidium aen toonder deses onder
quitant(ie) te behandigen: waer toe wij ons zullen verlaten ende
blijven, naer bevelinge Godlicker protection.
Zutphen den 9 Februarij 1654

U.E.E. en W.W.
dienstwillige medebrs (= medebroeders)
Cornelius Lambergius, p.t. Classis Inspector
J.L. Olmius Classis p.t. Inspector en
Cornel(ius) Jacobi ab EGZ. Class(is) p.t. Insp.

DOC.003 Overzicht van de verdeling der kosten van de ramen in de kerk (z.j., 17de eeuw)

DOC.004 Verzoekschrift, 18.07.1674
Van: Inspector Classis
Aan: ?

Also door desen lantverdervenden oorlogh de kercke tot Recken seer is beschadight, ende de wooninghe des predicants door moetwille van quaatwillighe krijghslieden is afgebrant, en bij de kercke noch bij de gemeente geen middelen sijn om dit te repareren en voor de predicant een nieuwe wooninghe te bouwen, sijnde uijtgeputt door den oorlogh en geduirighe invasiën als dicht an stift munster gelegen, soo heeft de gemeente van die plaetse sich geadresseert bij de Ehrw. Classis van Zutphen om van haer te moogen bekoomen brieven van recommendatie aen andere steden, kerkcken, off wie oock de schade iosephs sich mochte ter herten nemen, op hoope, dat deselve door een milde hantreijckinghe haer mochten subleveren in desen haer bedroefden staat: De E. Classis overwegende het billick versoeck ende de nootwendighe reparatie van dese kercke en wooninghe heeft haer verleent dese brieven van adres, en dese kercke insonderheijt midden tusschen drij Paapse kercken gelegen op het s...nste willen re...men..ren gantsch ...rdelick in Christi name versoeckende dat alle, die dese brieven mochten voorkomen, om Christi wille ende de liefde van sijn woort, de afgesondene broederen om een collecte te doen, met een milde hantreickinghe ten eijnde voornoemt gelieven te hulpe te koomen, gelijk wij versekeren, dat sodane penninghen ter eeren van Godts naem en opbouw van sijn diegekochte gemeinte sullen aengewent worden, alsoo beloven wij des noodts sijnde wederom aen haer te doen, wat de christelijcke liefde en mededogenheijt vereijst. Gegeven binnen Zutphen: in onse inspectorale vergaderinghe en neffens ons eigene handen met onse gewoone classicale segel bekrachtigt 18 Julij
1674

onder stond
Abraham Becker
... Zutphaniensis p.t. Classis
Inspector
Wilhelmus ter Stall ... Doesburg:
et Classis p.t. Inspector
Sebastianus Damman Crusius
...Herenbergensis et Classis
p.t. Inspector

DOC.005 Verzoekschrift september 1791
Aan de Heer van Borculo
Van Kerkvoogden van Rekken

Aan den Hoogwelgeboren
Gstrengen Heer A.R. Vrijheer
van Heekeren Heer van Suij-
deras, Drossard der hoge en vrije
Heerlijkheid Borkelo, enz. enz. enz.

DOC.005
(vervolg)

Hoogwelgeboren Gestrenge Heer!
Geven met diep en schuldig respect
te kennen den ondergetekende
predikant mitsgaders de verdere
leden van den kerkeraad van
Gereformeerde gemeente te
Rekken.
Dat de buitenmuur van de
kerk aldaar sedert enige tijd
reeds zeer bouwvallig geweest sijnde,
sig tans in dien staat bevind
dat deselve d' een of andere tijd
dreigt in te storten.
Dat de revenues der kerk tot
het zo nodig herstel daarvan
geheel onbestand sijnde, de Sup-
plianten omtrent een geschikt
fonds hunne gedagten hebben
laten gaan en daartoe aan hun
het covenabelst voorgekomen is
in de eerste plaats een collecte
in de gemeente, en vervolgens
onder Uhoogwelgeborens approbatie
een support uit de inkomsten
der diaconij, als welke wegens
haren niet onvoordeligen toestand
en het gering getal van
nootlijdenden, sig tot dusdanen bijstand zeer
wel in staat komt te bevinden.
Dat de supplianten het eerste middel beproeft
hebbende, daarvan geprovenieert is een som
van ruim elf honderd guldens, zoodat, nade-
maal de kosten van dit werk gecalculeert
worden op plus minus twe duisend guldens
het tekort zig zoude bedragen onvervanke-
lijk een negen honderd guldens.
Weshalven de supplianten de vrijheid nemen
sig aan Uhoogwelgeboren als den hogen
officier dezer Heerlijkheid te adresseren
en daar Uhoogwelgeboren soo van den bekrom-
pen staat der inkomsten van de kerk, als
van de hoge nootzakelijkheid deser reparatie
geinformeert is, te versoeken, dat Uhoog-
welgeboren tot deser reparatie volgens
publique aanbesteding, mitsgaders tot
het door de supplianten voorgeslagen mid-
del, om uit de voorhanden zijnde pen-
ningen van de inkomsten der diaconij
zoo veel penningen te mogen nemen
als boven de gemelde collecte, tot dit
werk sullen nodig wezen, deselfs consent
moge gelieven te verlenen, waarin
de supplianten vertrouwen dat, behalven
de reets aangevoerde motiven, bij Uhoog-

DOC.005
(vervolg)

welgeb. te minder bedenkelijkheid zal worden gevonden ter oorzaak van de connexie, welke tussen die twee corpora subsisteert, en waarvan natuurlijker wijze het onvermogene in ca van noor den bijstand van het meer vermogend, teneinde alzoo beijde in stand te blijven, verwagten kan; makende de supplianten ook daar benevens geen zwaarigheid te verklaren, dat deb diaconij staat sig tans in de omstandigheid bevind, om dusdanig support, sonder sig te benauwe, aan de kerk te kunnen toebrengen.

Antwoord: ²⁰

den ondergeteekende in agt genoomen hebbend, het onvermogen van den kerk van Reccum, om een nieuwe kerkmuur te laten zetten, alsmeede het declaratius van den Predikant en Kerkenraed dat uijt de diaconiekas zonder dat daar door de noodlijdende eenig zouden benadeelt worden ten eijnde voorschreven wel eenigermate kan gecontribueert worden, insonderheid ook gelet hebbende op de weldadige giften, welke door de gemeente reeds zijn aangeboden en hunner algemeene begeerte de kerk van een nieuwe muur voorsien te hebben permiteerd om alle bovemelde reedenen aan den Predikant en Kerkenraad, om daar teneijnde voorsch(even) uijt de diaconie cas uijt te reijken, en te foruneeren eene somma van een duijsend guldens, mits de aanbesteeding publique en op 't menageuste aan de minist aanneemende, geschiede.
Actum op het Hof te Borculo den 1ste Octbr. 1791

²⁰ Het antwoord op deze brief is in de marge geschreven.

DOC.006

Brief, 04.08.1828

Aan het Provinciaal Collegie van toezigt
op de kerkelijke administratie der Hervormden
in Gelderland

Van kerkvoogden van de hervormde gemeente Rekken

Het College van Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Rekken heeft de eer, in antwoord op no. 4, bevattende U E Grootachtb. besluit van den 10 April 1828, No. 2, houdende aanvraag om eenige reseasonementen omtrent het onderhoud der torens, te berigten, dat

1. De toren, hier in vroegeren tijd aan de Kerk toebehoorde, door Kerkmeesteren in der tijd onderhouden werd; terwijl echter het gebruik van toren en klokken ten nutte van het algemeen diende, zonder dat daarvoor eenige retributie aan de Hervormde Kerk werd uitgereikt. Daar er een niet onaanzienlijk herstel aan den toren vereischt wierd, en het geringe kerkenfonds de, voor de vereischte reparatie, te maken kosten niet gedoogde, waren Kerkvoogden en belanghebbenden ten dezen in den jare 1826 bedacht, om van eene wet, van Gouvernementswege uitgevaardigd, gebruik te maken, en den toren aan het plaatselijk bestuur over te geven, waartoe zij zich in den voormelden jare aan U Ed Groot Achtb. wendden met verzoek om U Ed Groot Achtb. advies en gunstige medewerking in dezen. Bereids is het ook zoo verre accordeert?, dat het plaatselijk bestuur den voorbedoelden toren heeft overgenomen en door eenen deskundigen de noodige reparatie laten opnemen en begrooten, zonder dat er echter tot heden toe in deszelfs reddeloozen toestand eenige de minste voorziening geschied is, terwijl de begrooting voor deszelfs kosten reeds op het plaatselijk budget gevonden wordt, zoodat de toren tot bate en laste van de burgerlijke gemeente staat.

2. is hier nog geene jaarlijksche vergoeding door het kerkenfonds aan de burgerlijke gemeente betaald, en vleit men zich, ten dezen aanzien, in een gelijk voorregt met den toren te Eibergen te zullen blijven deelen, die insgelijks ten laste van de burgerlijke gemeente staat.

3. vervalt.

Het College van Kerkvoogden voornoemd vertrouwt hiermede een den inhoud van U Ed Groot Achtbr. besluit voldaan te hebben, terwijl het, daar eene vroegere beantwoording van het zelve door vergetelheid verwaarloosd werd, zeer vriendelijk om diligentverklaring verzoekt.

- DOC.007** Begroting van kosten, 28.03.1863
- brief, 29.07.1864** Aan: kerkvoogden
Van: Algemene Synode der Ned herv kerk
Inhoud: Verzoek om advies in verband met onjuist subsidiebedrag voor herstel en uitbreiding
- DOC.008** Koninklijk Besluit, 02.08.1865 nr. 17
Aan de hervormde gemeente Rekken wordt een subsidie van *f* 1500,- verleend voor de vergroting van het kerkgebouw
- DOC.009** Brief, 09.08.1865
Aan: de Commissaris des Konings in de provincie Gelderland
Van: het Ministerie van Binnenlandsche Zaken
Toekenning subsidie van *f* 1500,- aan de kerk te Rekken voor de vergroting van het kerkgebouw
- DOC.010** Brief, 15.08.1865
Aan de Commissaris des Konings in de provincie Gelderland
Van de Hoofdingenieur (van de Waterstaat in de prov. Gelderland)
- transcriptie: Ter voldoening aan Uwer Excellentie's missive van den 14 dezer nr. 3432/21, 1ste afdeeling en onder terugzending van het besluit van den Minister van Justitie (afdeeling Hervormde Eeredienst) d.d. 2 Augustus j.l. nr. 17 heb ik de eer te berigten,
1. dat het toezigt over de uitvoering der werken betreffende het bouwen eener Hervormde Kerk te Rekken gemeenten Eibergen zal kunnen worden opgedragen aan den Ingenieur Brevet in wiens werkring het genoemde gebouw gelegen is; en
.....[einde transcriptie, red.]
- DOC.011** Brief, 22.08.1865
Aan de Commissaris des Konings in de provincie Gelderland
Van de Hoofdingenieur (van de Waterstaat)
- transcriptie: Ter voldoening aan den inhoud van Uwer Excellenties missive d.d. 18 dezer No. 3567/18, 1ste afdeeling is door mij aan de Heeren Ingenieurs Brevet en Haijward het toezigt over de uitvoering der werken betreffende et bouwen der Hervormde kerken te Rekken en te Elden respectievelijk opgedragen.
Ten einde daaraan door de genoemde Ingenieurs te kunnen voldoen, heb ik de eer Uwe Excellentie te verzoeken, een bestek voor de

- DOC.011**
(vervolg) bedoelde werken te Rekken en te Elden, te mogen ontvangen, teneinde die daarna tot het houden van een goed toezigt aan de meer-genoemde Ingenieurs zoude kunnen worden toegezonden.
- DOC.012** Minute van verzonden brief, 26.08.1865
Aan het Provinciaal College van Toezicht
Van de Commissaris des Konings in de provincie Gelderland
- transcriptie: De Hoofdingenieur van de Waterstaat verzoekt een bestek betreffende het bouwen der Herv. Kerken te Rekken en te Elden teneinde die tot het houden van een goed toezigt aan de Heeren Ingenieurs Brevet en Haijward te kunnen toezenden. Ik verzoek u mij een zoodanig bestek te willen doen toekomen.
- DOC.013** Bestek voor het vergroten van de kerk en het bouwen van een catechisatiekamer, 20.11.1865
- transcriptie: Bestek en voorwaarden waarna worden aanbesteed het vergrooten der kerk het bouwen eener Catechiseerkamer en het vernieuwen van het dak en plafond der kerk te Rekken met de leverantie van alle daarbij benodigde materialen
- Art. 1 Maat Gewicht en peil
De maat en het gewigt in dit Bestek bedoeld is de Ned. el en het ned. Pond. Het peil waaruit alle hoogten en diepten gemeten worden is de bovenkant van den deurkozijndorpel van den Ingang op zijde der kerk.
- Art. 2 Algemeene Opgave des werkes
Het werk bestaat in het afbreken van het oude achtkante muurwerk achter aan de kerk zooals de stippelijjn op de teekening aanduid. Het verlengen der zijmuren met 8, el zoodat dezelve eene lengte bekomen van 26.45 el en daarachter het achtkant in dier voege dat het uiterste gedeelte van den achtergevel 29.35 el van den toren verwijderd is met eene separatiemuur tot afscheiding der kerk van de Catechiseerkamer, het afbreken van het dak en plafond, het vernieuwen daarvan en het hooger metselen van het muurwerk met, 50 dm benevens het maken van 10 stuks nieuwe banken en het verplaatsen van den Predikstoel.

DOC.013
(vervolg 1)Art. 3 Afbreken

Den aannemer zal de oude pannen voorzichtig afnemen en op aan te wijzen plaats in de nabijheid der kerk optasschen vervolgens de oude kap en plafond afbreken, de oude balken er uitnemen daarbij bedacht zijnde een en ander zoo min mogelijk te schenden ten einde deze materialen bij den opbouw weder te kunnen gebruiken zullende hij verplicht zijn al wat door onvoorzichtigheid van zijnentwege daartoe ongeschikt word bevonden door hem nieuwe materialen in de plaats te leveren. Het muurwerk moet af en uitgebroken worden zoodanig dat het nieuwe metselwerk daarin volgens kruisverband kan verbonden worden, de predikstoel en de banken daarnaast zal de aannemer verplicht zijn zoo lang op een drooge plaats te bergen tot dat ze weder in het nieuwe gedeelte kunnen geplaatst worden.

Art. 4 Aanleg der fundamenten

Den aannemer zal de fundamentsleuven ter behoorlijke wijdte en diepte tot op den vasten grond doen uitgraven en daarna met dunne lagen zand zeer vast doen aanstampen en met water verzadigen tot 1, el beneden peil voor de buitenmuren en tot ,60 duim beneden peil voor de binnenmuur, daarna zal hij de buitenmuren aanleggen ter dikte van 4 ½ steen verzwaring voor de contraforten van ½ steen en wel met eene laag in zand en eene laag in kalkmortel daarop aan weerszijden om de 2 lagen een klezoor te snijden tot de dikte van 3 steenen voor de contraforten 3 ½ steen tot 25 duim boven het peil. Het binnenfondament aan te leggen van 2 ½ steen om na 3 versnijdingen als voren ter dikte van 1 steen te worden opgetrokken. Deze fundamenten van de beste soort steenen van den oven in de nabijheid in kalkmortel doch 8 lagen boven de laatste snijding van de buitenmuren en 2 lagen boven de laatste snijding der binnenmuren van harde vlakke klinkers in basterd tras tot 25 duim boven peil, deze moeten zijn waal of ijsselsteenen. Voor de nis in de Catechiseerkamer moet het fundament zooveel als noodig zwaarder worden aangelegd terwijl onder den Predikstoel en voorlangs de banken tot afscheiding van het doophek een fundament van 6 lagen moet worden daargesteld. Mogten bij het ontgraven der fundamenten zich lijken of beenderen openbaren dan zal den aannemer verplicht zijn die op aan te wijzen plaats ter diepte van 1 el onder den grond te bergen.

Art. 5 Opmetselen der Muren

Op voorschreven fundamenten moet het muurwerk verder worden opgetrokken als volgt. De buiten muren ter zwaarte van 3 steen tot 5,23 boven peil en aldaar met eene snijding ½ steen aan de binnenzijde tot 5,75 el boven peil tot welke hoogte en gelijke zwaarte ook de twee zijmuren van het geheele gebouw moeten worden opgetrokken na alvorens alle losliggende steenen en de buitenrollaag tegen de plaat te hebben weggenomen. De contraforten moeten worden opgemetseld ter zwaarte van 3 ½ steen de hoogte overeenkomende met de bestaande, zijnde ongeveer 4,75 el. Van boven tegen de plaat moet eene rollaag

DOC.013
(vervolg 2)

worden gemetseld die met een profiel moet behakt worden volgens opgave de eindgevels naast den toren moeten na de oude vlegtingen te hebben weggebroken naar het beloop van het nieuwe dak 20 dm boven het dak uitstekende worden opgemetseld en met vlegtingen gedekt worden.

De binnenmuur ter dikte van 1 steen tot 5, el boven peil de nis tot dezelfde hoogte de rookpijp, 55 duim vierkant tot aan de bovenkant van de nok van het dak en te dekken met een Bentheimer steenen rand uit 1 stuk, 65 duim vierkant zwaar 12 en 18 duim met een hol aan de buitenkant bewerkt.

Art. 6 Behandeling van het Metselwerk

Alle voorschreven metselwerken op de navolgende wijze te behandelen en uit te voeren. De zandlagen van alle fundamenteen goed in te waschen en zuiver waterpas te leggen, vervolgens optrekken in kalkmortel met uitzondering van het trasraam.

De rookpijp boven het dak en de vlegtingen die in basterdtras moeten gemetseld worden. De fundamentmuren die onder den grond komen vol te gooijen en met de kwast afwaschen met dezelfde spetie waarmede gemetseld word.

Voor de buitenmuren boven het trasraam moeten van de beste Boerengraauwe Waal of Ysselsteenen of van de beste soorten daarmede overeenkomende van de ovens in de nabijheid en egaalkleurig worden gebruikt. Voor het hoogermetselen der zijmuren mogen de oude steenen na goed schoongemaakt te zijn weder gebruikt worden doch vooral achtgevende dat de zuiver schoone kanten der steenen die nog met geen kalkspetie in aanraking zijn geweest aan de buiten of dagzijde worden gelegd.

De overschietende kunnen tot achterleggers op de binnenmuur worden gebruikt. De steenen moeten steeds nat verwerkt vol en zat in de spetie gedrukt en gewreven worden, alles te bewerken in zuiver kruisverband met dunne waterpasse en goedgevulde voegen, de hoeken en contraforten zuiver te lood, menagerende de vereischte openingen voor de hierna te melden deur en glaskozijnen die op zijn tijd in het muurwerk moeten worden gesteld voor zooveel noodig op rol en waterlagen en met rollagen of bogen gedekt, verder de noodige stroomlagen aan de schoorsteenpijp en de eindgevels ten einde de pannen daaronder zuiver dicht te kunnen worden aangestreeken, van binnen moet dit muurwerk zuiver onder de rij worden beraapt en met witte kalk overpleisterd. De schoorsteenpijp onder het opmetselen vol te gooijen en glad af te waschen, van buiten het muurwerk zindelijk met basterdtras op te voegen, de baarden afknippen en langs de rij met de dogge blaauw strijken, in de nis moet een ijzeren ring worden aangebragt voor kagchelpijp.

Art. 7 Ankering

Ter hoogte van 5,65 el boven peil moeten 7 stuks ijzeren ankers zw. 2 ½ a 2 ½ dm dwars door de kerk worden gelegd lang tot aan de buitenkant der zijmuren met zware oogen waardoor de sleutels voor ieder anker 2 stuks zw 3 a 3 dm lang, 55 duim.

Ieder anker in het midden te ondersteunen door een ijzeren 1 a 1 dm hanger van boven aan de hierna te melden hanehouten met een blad te

DOC.013
(vervolg 3)

bevestigen. Aan den balk in den gevel langs den toren en die over de binnenmuur benevens de zolderrribben boven de Categorieerkamer moeten nog worden bevestigd 8 stuks ankers en 4 ijzeren haken die uit de afbraak kunnen genomen worden.

Art. 8 Deur en Glaskozijnen

In den achtergevel aan het oosteinde moet een deurkozijn worden gesteld wijd in den dag 1,41 el hoog 2,06 el van greenen 12, a 17 dm hout op bentheimersteen en neuten van dito zwaarte lang , 35 duim en daartusschen een dito dorpel zw. 17 a 20 dm waarvan de bovenkant met het peil gelijk moet zijn. In dit kozijn te maken 2 paneeldeuren van 5 duims greenen vellingen breed , 12 duims en 2 ½ duims paneelen van greenen hout aan weerszijden gebost af te hangen aan conieren No. 5 dubbele leden in het midden met eene tongnaald en sluitbaar maken met een sterk dag en nachtslot met 2 sleutels ijzeren krukken en 2 schuiven volgens opgave.

Boven dit deurkozijn een ijzeren raam te plaatsen van boven half rond breed 1,68 el hoog 2,50 van onder op een bentheimer steenen dorpel lang 1,75 el zw. 15 a 20 dm met een waterband en de noodige afwatering behakt. In dit raam een draairaampje te maken, verder van de noodige ooren voorzien tot vastmetselen in het muurwerk. De twee ramen die uit het oude muurwerk worden gebroken, zal de aannemer op zijn tijd in het nieuwe muurwerk moeten stellen, alle defecten die daaraan mogen ontstaan of zich bevinden zal hij herstellen.

In de muur tusschen de kerk en Categorieerkamer moet een binnen-deurkozijn worden gesteld te vervaardigen van vuren 12 a 17 dm hout met eiken 10 a 17 dm onderdorpel wijd in den dag 90 dm hoog 2.00 el. Hierin te maken een paneel deur van 3 ½ dm vuren hout met 2 ½ dm paneelen van weerszijden gebost af te hangen aan conieren No. 3 en sluitbaar met een kamer loopslot met pokhouten krukken en twee schuiven het kozijn van weerszijden te betimmeren met vuren architraven en kantlatten benevens eikenhouten neuten. Aan de andere zijde van den Predikstoel eene blinde deur te timmeren van vuren hout in alle deelen aan de andere gelijk.

Art. 9 Zolderrribben en Zolder

De binnenmuur moet worden gedekt met een der oude balken waarvan de hoogte van 5,23 el boven peil met de bovenkant daarvan gelijk komt van gelijke hoogte moet worden gelegd 8 stuks vuren 12 a 17 dm zolderrrib waarvan 4 stuks lang 5, el en 2 stuks lang 4, el en 2 stuks lang 2,50 el van boven zuiver regt de andere drie zijden beschaafd en van onderen met een duivejager versierd, hieraan de voorschreven oude ankers te bevestigen, na vooraf op de maat te zijn hersmeed. Deze ribben te overzolderen met 3 dm vuren geploegde deelen van de onderzijde beschaafd, nadat dezelve goed droog zijn, dicht tegen elkander drijven en met taaije 15 lt sufissant te spijkeren onder de zolder langs de schuine muren balkstukken van 3 a 17 dm vuren hout aan te brengen met dezelfde schaaf als de zolderrribben versierd. In dezen zolder moet op aan te wijzen plaats een luik worden aangebragt van de noodige klampen en hengsels voorzien.

DOC.013
(vervolg 4)Art. 10 Kapwerk

De buitenmuren moeten worden gedekt met de oude platen voor zoover die goed bevonden worden, voor de tekortkomende zullen moeten worden gezaagd van de oude balken de lasschen lang, 50 duim sufissant gespijkerd.

Tot de kap moeten vervaardigd worden 8 stuks kapspanten uit de zwaarste afkomende eiken sporen in ieder spant te maken 2 hanehouten en 2 karbeels alles met gat en pen in elkander gewerkt en opgesloten. Voorzoover de oude balken niet noodig zijn tot de hierna te melden plafon platen, zullen deze ook tot de kapspanten worden gebezigd en dezelve op de maat te hebben gezaagd. Verder moeten er nog 24 kapspanten worden gemaakt ieder te voorzien van 2 hanehouten, dezelve te vervaardigen uit de oude sporen en voor de tekort komende nieuwe dennen zw. op den top 10 a 10 dm. Alle sporen zoowel oude als nieuwe moeten van de bovenkant zuiver regt zijn dezelve van onder op de platen te bevestigen met taaije 10 en 15 dm spijkers en van boven tegen een eik; 5 a 15 dm nok het achtkant boven de Categorieerkamer moet worden bezet met dito sporen niet wijder dan 70 dm midden op midden van elkander, alles sufissant gespijkerd. Van onder moet het dak worden opgeschalkt zooals de teekening aanduid.

Verder de kap nog te versterken met 4 stuks jagschooren te nemen uit de oude materialen op de platen tegen de schoren sufissant bevestigen met taaije 13 dm spijkers. Wijders de geheele kap te belatten met vuren 2 ½ a 5 dm latten niet wijder dan ,28 dm van boven tot bovenkant van elkander de nok en hoeken met 4 a 5 duims ruiters te voorzien en daarna het geheele dak te behangen met zuivere blaauwe pannen op welgevormde stroodokken en naar den eisch inscheren en afknippen en digt in elkander te vleijen waar zulks noodig is met hanglooden voorzien. De nok en hoeken met blaauwe vorsten te beleggen en met taaije 10 dm vastspijkereen aangevuld met het noodig heet of heide zoodat het geheele dak volkomen waterdigt is. Achter op het dak moet de ijzeren stang met het windvaantje weder worden bevestigd, na het noodige eraan te hebben hersteld terwijl om de stang een strook lood of looden kraagje voor het doorwateren moet worden aangebragt.

Art. 11 Plafond

Ter hoogte van 5,10 el boven peil moeten over de halfsteens snijdingen aan de binnenzijde 2 eik 10 a 26 dm platen worden gelegd ieder lang ongeveer 24, el te zagen uit de oude balken de lasschen lang ,40 duim en daarop te stellen 25 stuks plafondschilders volgens teekening zamengesteld ieder uit een dennen 6 a 25 dm rib lang ongeveer 5, 60 el en 2 naar den laag bewerkte schilders te vervaardigen uit dubbel op elkander gespijkerde 4 dm dennen planken breed ,18 dm uiteinden van niet minder dan 1,50 el. 14 stuks dito aan de einden, 4 stuks dito in de hoeken zoodanig bewerkt dat de schroten van 2 kanten daartegen bevestigd kunnen worden en 24 stuks dito van onderscheidene lengte deze alle sufissant op de platen en onderling aan elkander te verbinden daartegen de noodige 2 ½ d 7 dm schroten

DOC.013
(vervolg 5)

niet wijder dan 3 dm van elkander te bevestigen. Deze vervolgens te berieten met gegloeid koperdraad, de bindels niet wijder dan ,10 duim van elkander te leggen en te spijkeren op afstanden van 7 duim, vervolgens naar den eisch met welbereide haarkalk in het rust zetten en nagenoeg droog zijnde nogmaals met welbereide kalk overwerken en met schulpkalk gemengd met gips overpleisteren. Op aan te wijzen plaats moeten in het plafond 3 openingen gespaard worden ieder groot ,60 dm middellijn met lijsten omgeven. Onder langs het plafond moet eene lijst worden getrokken de profillen der lijsten zullen worden opgegeven. Ook de nis in de Categorieerkamer moet van het noodige lijstwerk worden voorzien.

Art. 12 Vloeren, Banken, etc.

In de Categorieerkamer moet eene vloer worden gelegd van 3 ½ dm vuren deelen van de bovenzijde beschaafd digt tegen elkander gedreven en sufissant gespijkerd op 10 a 10 dm eik ribben niet wijder dan 70 duim midden op midden van elkander. Over deze vloer plinten aan te brengen van 2 dm vuren breed, 11 dm alvorens deze vloer te leggen zal de aannemer de zwarte aarde in dat vertrek aanwezig, doen verwijderen en daarin zuiver zand in de plaats leveren ter dikte van ,30 duim. In den gang en het doophek moet eene [kalk-] vloer worden gelegd, na vooraf de grond te hebben ontgraven en zeer vast te hebben aangestampt. De aanwezige zerksteenen moeten op aan te wijzen plaatze in overeenstemming met den vloer weder gelegd worden. In de kerk moeten 10 stuks nieuwe banken worden vervaardigd in afmeting en constructie volkomen gelijk aan de bestaande doch alles van vuren hout en te stellen op eene vloer van 3 dm vuren deelen van boven beschaafd op eik ,10 a 10 dm ribben gespijkerd niet wijder dan 70 duim van elkander te leggen. In het doophek op aan te wijzen plaats moet de predikstoel en de twee banken langs de muren benevens den lessenaar voor den voorzanger met de noodige trap daarvoor weder worden gezet en met de noodige ijzeren ankers en houvasten aan het muurwerk verbonden. alle oude banken, predikstoel, lambriseering, deuren enz. moeten behoordlijk nagezien, en het defecte daaraan door den aannemer hersteld worden. In den predikstoel eene vaste zitting te maken en met de noodige opvulling te bekleeden met Russisch leder ook den rand van den predikstoel moet worden overtrokken met nieuw groen laken en dito nieuwe franje en de nodige zilveren spijkertjes. de trap na den predikstoel moet worden vernieuwd met 5 dm eiken boomen en treden en 2 dm stootborden, de leuninggen met balusters en klauwstuk volgens opgave. In de Categorieerkamer moeten 2 kasten worden getimmerd vanaf de vloer tot aan de zolder voorzien van de noodige paneeldeuren van 3 dm vuren hout aan conieren No. 1 te hangen en met kastslooten sluitbaar maken van binnen te voorzien met schappen en kapstukken alles van vuren hout alsmede onder een der kasten een turfbak met sluitklep.

Art. 13 Glad en VerfwerkArt. 14 Leverantie en keur der Materialen

DOC.013
(vervolg 6)

Art. 15 Menging der Metselspecie en kalkloods

Art. 16 Verplichting van den Aannemer

Art. 17 Bepalingen wegens onbeschreven uitvoeringen

Art. 18 Tijd van begin en Oplevering

Art. 19 Kwaliteit van Aannemer en Borgen

Art. 20 Betaling

Art. 21 Wijze van besteding en kosten

De laagste inschrijver voor drieduizend achthonderd vijf en zestig blijkt te zijn den heer D.M. meilink Architect en timmerman wonende te Borculo, die tot medeaannemers heeft gesteld Gerrit Jans Lambertus Elbrink, Logementhouder wonende te Eibergen en Jan Gerrit Simes Metselaar wonende te Borculo.

Goedgekeurd bij besluit van het Provinciaal College van toezigt op de kerkelijke administratie der hervormden in Gelderland, dd 20 november 1865 no. 518/45.

Brief, 20.11.1865

Aan kerkvoogden
Van Prov College van Toezicht
Inhoud: terugzending proces-verbaal van uitbesteding.

Brief, 18.01.1866

Aan kerkvoogden Rekken
Van de Opzigter van Rijks waterstaat M. van Enst

‘Deze dient om ter kennis van U Wel Edele te brengen: dat aan mij het toezigt is opgedragen over de uitvoering van de herstelling en uitbreiding van de Hervormde kerk te Rekken, eerst onder toezigt van den Heer Opzigter bij 's Rijks Waterstaat H. W. verhaar geweest; met verzoek mij de stand en voortgang dienaangaande te willen melden alsmede wie Architect en Aannemer is.’

DOC.014

Overzicht van uitgaven van uitgaven van de verbouwing van de kerk (en lijst van giften en geldleningen t.b.v. deze verbouwing), 1866/1867

DOC.015

Staat van meer- en minderwerk, 26.10.1866.

- DOC.016** Nota van B.H. Blankvoort, mr timmerman te Eibergen voor het timmeren aan de kerk in de maanden augustus en september 1866, dd 01.01.1867
- DOC.017** Nota van H. Romenij voor leverantie (in 1866) van ameublement, 14.01.1867. Betreft levering van 8 stoelen en 1 fauteuil, een kachel etc.
- DOC.018** Brief, 30.11.1885
Aan kerkvoogden van Rekken
Van J. Worp, organist Martinikerk te Groningen
- transcriptie: De ondergeteekende J. Worp verklaart, dat het nieuwe orgel in de kerk der Ned. Herv. gemeente te Arum, gemaakt door de heeren F. Leichel in zonen, orgelmakers te Lochem, door hem ondergeteekende is nagezien en bevonden te zijn gewerkt geheel volgens het bestek; dat alles uiterst solide en netjes is afgewerkt, dat ieder register naar zijne aard is geïntoneerd en het volle werk een krachtige volle toon heeft, zoodat dit orgel met zijn smaakvol front een recht? sieraad voor de kerk is en de vervaardigers alle eer aandoet. Wel is het eenigszins jammer, dat door de beperkte ruimte, de pijpen van het op zich staande pedaal, te dicht bij de orgelkast zijn geplaatst, zoodat men eenige moeite heeft om tusschen de pedaalpijpen en den orgelkast heen te komen, waaraan echter de orgelmaker en organist met eenige routine wel aan zullen kunnen gewennen.
- DOC.019** Nota van A.G. Goorkate voor reparatie plafond en muren, 27.09.1888.
- DOC.020** Nota van J.W. Geesink voor herstel dak van kerk, november 1885. Betreft de levering 2300 dokken voor het dak.
- DOC.021** Nota van gebrs. Ledeboer voor levering van lijstgoot, 30.12.1885.
- DOC.022** Overzicht van ontvangsten en uitgaven in 1887 voor plaatsing van het orgel (in Hollands en Pruis(isch) geld)

- DOC.023** Nota van F. Leichel voor herstel van het orgel, 05.02.1887.
- DOC.024** Rekening en verantwoording over het jaar 1888
Grootste bedragen werden in dat jaar – volgens opgave – betaald aan Hagens te Eibergen voor schilderwerk (f 51,47) en en aan J.W. Geesink te Eibergen voor metselwerk (f 41,67).
- DOC.025** Nota van J.W. Geesink voor de levering van 1000 dokken, 28.03.1889.
- DOC.026** Nota van J.Otlhof Eibergen voor taxeren van de afgebrande kerk, 05.06.1889.
- DOC.027** Lijst van vrijwilligers die grote aantallen stenen vervoerden van station Eibergen naar het dorp Rekken, juli 1889.
- DOC.028** Bestek voor herbouw van de afgebrande kerk, juli 1889
- DOC.029** Nota van H. Rhebergen voor maken van drie banken, 31.07.1889
- DOC.030** Contract met Gradus ter Heerdt, aannemers te Klarenbeek, voor het herbouwen der Protestantsche Kerk te Rekken overeenkomstig het door Ingenieur Architect A.R. Witkop te Groenlo vervaardigde bestek, 06.08.1889
- DOC.031** Bestek, 08.10.1889
volgens welke men aan(n)eemt te leveren en daartestellen in de Kerk der Hervormden te Recken naar volgende omschreven Kerkorgel met desselfs Orgelkast versierd door beeldhouw(w)erk volgens bijgaande teekening
- Dit Orgel zal gemaakt worden met een Klavier en aanhangend Pedaal en bestaan uit de volgende registers.²¹
1. Prestant, 8 voet
 2. Bourdon, 16 voet
 3. Viola di gamba, 8 voet
 4. Holpijp, 8 voet
 5. Octaaf, 4 voet
 6. Fluit, 4 voet²²
 7. Quint, 2/2 3 voet
 8. Octaaf, 2 voet
- Voor genoemde registers wordt gemaakt eene windlade van eikenhout, een handklavier van 54 toetsen en een Pedaal van 20 of 24 toetsen, 2 blasebalken oudt, windlade

²¹ Achter de registers is met potlood geschreven: n(ieuw) en oud.

²² Dit is doorgehaald met potlood, voorzien van aantekening 'gaat er uit'.

- DOC.031** (vervolg) handklavier, pedaal en Orgelkast met mechanik(en?) en Regierswerk? nieuw.
- Gedurende twintig achtereenvolgende jaren staat de ondergeteekenden door de deugdzaamheid vo(o)r bovenom-schreven Orgel in en zullen zij daaraankomende gebreken op haare kosten herstellen, doch buiten de jaarlijksche stemming, en de door buitengewone ongelukken veroorzaakte schade, als die van brand, lekkage, geweldige braak en andere niet genaamde meer.
- Lochem 8 October 1889, F. Leichel & Zoonen
- De aannemingsom van het omschreven Orgel is negenhondert Gulden ganz klaar in het Kerkgebouw buiten het schilderwerk.
Lochem 8 October F. Leichel & Zoonen
- DOC.032** Nota van G.H. Hesselink, wegens vaarloon van 1267 stenen gehaald van Eibergen, 28.08.1889.
- DOC.033** Nota van de Wed. H. Kijfenbelt uit Eibergen voor de levering van twee collectezakjes, augustus 1889.
- DOC.034** Nota van architect A.R. Witkop wegens honorarium voor het maken van een plan voor de herbouw van de kerk, 09.11.1889
- DOC.035** Nota van timmerman J.H. Simens voor het dagelijks opzicht bij de herbouw, 11.11.1889.
- DOC.036** Nota van W. Kaak te Groenloo wegens levering van een lamp boven de preekstoel, december 1889.
- DOC.037** Brief, 21.01.1890
Aan de Kerkvoogdij van Rekken
Van A.R. Witkop, architect te Groenlo
- transcriptie: Hiernevens zend ik u de afrekening voor den aannemer, benevens de kwitantie der door mij ontvangen gelden. Zooals u bekend is, heb ik totaal f 400,- ontvangen, terwijl ik de nota toch voor het volle bedrag, zijnde f 406,70 heb gekwiteerd. De resteerende f 6,70 heb ik gemeend als een kleine gift aan de kerk te mogen schenken. Aan Hren Kerkvoogden betuig ik hierbij mijnen dank, dat zij met 't ontwerp voor den herbouw der kerk hebben belast. Ik hoop dat 't vernieuwde gebouw geheel aan de gestelde eischen

- DOC.037** (vervolg) voldoet en uwe gemeente voor eene herhaling der ramp van 3 Juni 1889 gespaard moge blijven.
Voorts heb ik een verzoek. Wanneer de kerkvoogden over mijn werk voldaan zijn, zoo zoude het mij aangenaam zijn een getuigschrift te mogen ontvangen, waaruit blijkt dat de kerk volgens mijn ontwerp en toezicht is herbouwd, enz.
Alvorens u een schets van den gedenksteen te zenden, zou ik gaarne opgave ontvangen der breedte en hoogte. Ik heb daarvan geen zuivere maat.
- DOC.038** Staat van meerwerk, 1890.
- DOC.039** Nota van architect A.R. Witkop uit Groenlo wegens honorarium, 25.01.1890.
- DOC.040** Nota van H.J. Hagens schildersbedrijf voor leverantie aan de kerk, 25.01.1890.
- DOC.041** Nota voor advertentiekosten 'Pijporgel gevraagd', 03.07.1890
- DOC.042** Overzicht van uitgaven over periode 1890/1891, wegens de herbouw van het afgebrande kerkgebouw.
- DOC.043** Bestek van L. van Dam orgelfabrikant te Leeuwarden, november 1890. Een transcriptie is opgenomen in document 64.
- DOC.044** Brief, 16.11.1890
Aan kerkvoogden van Rekken
Van F. Leichel, orgelfabrikant te Lochem
- transcriptie: Van ds. Steenbeek vernam ik gisteren dat Heeren Kerkvoogden van R. opgave voor het Orgel verwacht hadden; volgens afspraak bij U te R. was bepaald, de verschillende Orgelmakers om prijsopgave te verzoeken, en mij ook een uitnodiging te laten toekomen, hetwelks maar pro forma geschieden zou, daar ik toch opgave van prijs achtergelaten had, tenminste ik had het zoo opgevat vandaar u van mij geen opgave meer ontvangen hebt. Ofschoon het mij wel vreemd voorkwam, geen teeken meer van Rekken te hooren of zien en de omstandigheden

- DOC.044**
(vervolg)
- te dien tijd mij erg met andere zaaken bezighielden, heb ik het maar laten gaan zooals het ging. Ik heb in den tijd vanaf mijn laatste bezoek ten Uwent 4 Orgels aangenomen een te Twisk N.Holland voor *f* 4.200,- een te Wognum N.H. voor *f* 6500,- te Gelselaar voor *f* 800.- en gister heb ik een Kerkvoogd uit Schettens (Friesland) hier gehad om het Contract te teekenen voor een orgel waar ik Dispositie en Bestek ingeleverd had voor den prijs van *f* 3500,- maar waar ik door de groote drukte waarin ik nu verkeer een voorwaarde stellen moest die de Kerkvoogd alleen niet toe kon besluiten, deeze voorwaarde had ik maar uitgeschreven dat ik op bepaalden tijd niet leveren kon zooals Kerkvoogden verlangden. Bij den verkoop van Gereedschappen en Orgels op 15 Sept. heb ik ook verscheidene deelen laten verkoopen, die tot het Orgel van Rekken behoorden, heb maar de windlade en Orgelkast aangekocht, die ik voor 5 – 6 weken uit den Orgelzaal verwijdert heb, daar ik op Rekken niet meer rekende. Hadden heeren Kerkvoogden na den vastgestelden tijd mij eenige letteren doen toekomen, zou de zaak bijderzijds opgehelderd geweest zijn. Zooals U ziet, zou ik het Orgel toch niet leveren kunnen, tenminste niet meer in 1891. Het spijt mij dat de zaken zulk een loop genomen hebben.
- DOC.045** Kwitantie van L. van Dam, orgelfabriek te Leeuwarden, wegens gedeeltelijke afbetaling van het orgel (*f* 200,-), juli 1892.
- DOC.046** Nota van Orgelfabriek L. van Dam te Leeuwarden voor de eerste termijn van afbetaling van het nieuwe kerkorgel (*f* 800,-), 04.08.1892.
- DOC.047** Nota van B.H. Blankvoort Mr. timmerman te Eibergen, wegens lambrisering gemaakt voor het orgel, 01.01.1893.

DOC.048 Brief, 04.10.1904
Aan Kerkvoogden van Rekken
Van het Provinciaal College van Toezicht

transcriptie: Het is ons aangenaam u te kunnen berichten, dat ons college in zijnen vergadering van 29 September j.l. besloten heeft aan uwe gemeente uit het ter onzer beschikking staand fonds eene subsidie van *f* 300,- te verleenen ter tegemoetkoming in de kosten van buitengewone herstellingen aan kerkgebouw en pastorie. Over die gelden zal door u kunnen worden beschikt, indien blijkens verklaring van een deskundige de werkzaamheden voor 1 Januari 1906 behoorlijk zijn verricht en alle gelden tot bestrijding der kosten zijn bijeengebracht.

Het heeft onze aandacht getrokken dat blijkens uw schrijven van 20 Augustus l.l. bij de oplevering van de vroegere herstelling de zitplaatsen bleken totaal onbruikbaar te zijn, zelfs nadat het schilderwerk na aflevering werd overgedaan. Wij vertrouwen, dat men hiermede bij de oplevering van het thans uit te besteden werk rekening zal houden en de noodige maatregelen nemen, dat iets dergelijks niet meer zal voorkomen.

DOC.049 (Afschrift van) brief, 06.10.1904
Aan het Provinciaal College van Toezicht
Van kerkvoogden/notabelen van Rekken

transcriptie: Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde Gemeente alhier voldoen bij dezen aan hun aangenamen plicht Uw College ten zeersten hunnen hartelijke en welmeende dank toe te brengen voor het toezeggen van een subsidie a *f* 300,- ten behoeve van buitengewone herstellingen aan kerkgebouw en pastorie van hunne gemeente.

Omtrent uwe opmerking vervat in uwen geeerden van 4 Oct. 1904, nr 78/4 betreffende eene soliede uitvoering der te schilderen zitplaatsen, zij medegedeeld dat Kerkvoogden hunnen bouwkundige, de heer J.B. Radstake, Architect te Enschede, te kennen gegeven dat zij de strengste keur bij de oplevering der zitplaatsen verzoeken en dit bij de aanbesteding nadrukkelijk ter kennis van belanghebbenden te brengen.

DOC.050

Brief, 12.09.1905
Aan Kerkvoogden van Rekken
Van architect Radstake, Enschede

transcriptie:

Naar aanleiding van de door u gehouden besteding van verf- en reparatiewerken aan kerk en pastorie te Uwent, waarbij laagste inschrijvers zijn voor perceel A, zijnde Verf- en behangerswerk A.G. Sprokkereef te Neede voor *f* 680,- en voor perceel B, zijnde reparatiewerken J.G. Blankvoort te Eibergen voor *f* 649,- adviseer ik u aan beide inschrijvers het werk te gunnen, wijl volgens informatie beide personen solied zijn, 't welk ook geldt van hunne borgen welke respectievelijk zijn J. Klein Bekkendam mr. Schilder te Eibergen en J. Hoenink Mr. Stucadoor te Eibergen. Dat het cijfer van inschrijving de begroting overtreft is voor een groot gedeelte het gevolg van stijging der materiaalprijzen en arbeidsloonen en wegens algemeenen drukte, welke vooral dezen zomer hier in de omtrek heerscht, zoodat ik meen dat op heden geen voordeliger resultaat is te verkrijgen.

DOC.051

Brief, 19.09.1905
Aan kerkvoogdij Rekken
Van het Provinciaal Kerkbestuur van Gelderland

transcriptie:

Het Provinciaal Kerkbestuur van Gelderland kennis genomen hebbende van het verzoek gedaan namens de Kerkvoogdij der Ned. Hervormde gemeente te Rekken dd 14 September 1905, ... onder No. 176, om goedkeuring dat, na gehouden aanbesteding, deze voor perceel A, zijnde Verf- en behangerswerk, aldaar te verrichten, gegund werden aan den laagsten inschrijver, A.G. Sprokkereef te Neede, voor *f* 680,- en voor perceel B. zijnde reparatiewerken aan J.G. Blankvoort, te Eibergen voor *f* 649,- insgelijks laagste inschrijver, gezien het afschrift van eene verklaring en advies van den architect J.B. Radstake dd 12 september 1905, gezien het gunstig advies dienaangaande van het Classicaal Bestuur van Zutphen dd 15 Sept. 1905, verleent de gevraagde goedkeuring, aan A.G. Sprokkereef, perceel A, voor niet hoger dan voor zeshonderd tachtig gulden (*f* 680,-) en aan J.G. Blankvoort voor zeshonderd negen en veertig gulden (*f* 649,-) insgelijks, niet hoger en waar, volgens ingekomen bericht, het

- DOC.051** (vervolg) ramingscijfer door dat der aanbesteding worde overtroffen, met mededeeling dat dit hoogere cijfer in geen geval kan komen ten laste van het Fonds, uit hetwelk subsidie wordt verleend, tenzij mede toegepast Art. 16, 2de lid, van het Reglement op genoemd Fonds en onder voorwaarde, dat de aanbesteding in het openbaar heeft plaats gehad.
- DOC.052** Contract van aanbesteding met J.G. Blankvoort, aannemer te Eibergen, voor alle reparatiewerken uitgezonderd verf- en behangerwerken aan kerk en pastorie, 22.09.1905
- DOC.053** Contract van aanbesteding met A.G. Sprokkereef, mr. schilder te Neede, voor het verrichten van verf- en behangwerken aan kerk en pastorie, 22.09.1905
- DOC.054** Staat van inkomsten over het jaar 1905
Onder 'Onderhoud der Gebouwen' staan voor het Kerkgebouw [de woorden 'en de Toren' zijn doorgehaald red] diverse posten met een totaal van *f* 1139,80
- DOC.055** Brief, 02.01.1906
Aan kerkvoogden van Rekken
Van de Algemene Synodale Comissie
- transcriptie: Wij hebben de eer te Uwer kennis te brengen, dat de Quaestor-Generaal door ons gemachtigd is, door tusschenkomst van het Provinciaal College van Toezicht in Gelderland, aan U, uit het Fonds Noodlijdende Kerken en Personen, de toegekende subsidie van zeshonderd gulden (*f* 600,-) uit te betalen, voor de herstelling van het kerkgebouw en de pastorie.
Wij doen dit in het vertrouwen, dat de door den heer Kerkmeijer, bouwkundige te Zutphen, bij zijn onderzoek gemaakte opmerking betreffende de ijzeren dakgoten ernstig zal worden ter harte genomen en het nog ontbrekende zal worden hersteld. Tevens, dat, overeenkomstig het rapport van genoemden heer, de assurantie van het kerkgebouw zal gebracht worden van *f* 9500,- op *f* 10.000,-; en van het inwendige van derzelve met het orgel van *f* 3625,- tot *f* 4000,-.
Bij deze mededeeling, dat de dakgoten hersteld zijn, wenschen wij tevens van u ter verneemen, dat de assurantie tot het genoemd bedrag door u is verhoogd.
De polissen (nrs.) sluiten wij hierbij weder in.

- DOC.056** Omschrijving werkzaamheden kerkingang, 22.08.1925
- transcriptie: Herstelling en verbetering Kerkingang te Rekken.
Omschrijving.
Het werk zal bestaan in het afbikken der muren en het opnieuw berapen en in kleurspecie overpleisteren.
Het wegbreken van de bestaande torentrap en het verlengen van de bestaande orgeltrap tot de eerste balklag met een bordes, leuning, enz.
Het aanbrengen van 11 ½ M2 plafond op riet en tengels en de noodige hangers.
Het verplaatsen van het kolenhok en dat met kraaldeelen afschieten waarin een deur.
Het maken van een nieuwe vloer van roode estrikken waarin een bak met ijzeren vloerroosters.
Het maken van een eiken torendeur.
[volgt begroting red]
Opgemaakt 22 Aug 1925
De gemeente opzichter
E. Hietbrink
- DOC.057** Omschrijving herstellingen toren, 18.09.1925
- Brief, 27.10.1936** Brief over de aanbieding voor bliksemafleider op toren.
Aan E. Hietbrink, gemeenteopzichter van de gemeente Eibergen
Van Joh. Somsen, Eibergen
- Brief, 09.11.1936** Brief over de aanleg van een bliksemafleider op toren.
Aan de Burgemeester van de gemeente Eibergen
Van gemeenteopzichter Hietbrink
'er is nu geen geld voor op de begroting; het volgende jaar wel voor andere herstellingen, dit jaar staat er wel f 100,- op de begroting voor het muurwerk van binnen herstellen en f 5,- voor het lakken van de deuren. Het is wel noodig dat het dit jaar nog uitgevoerd wordt. Het wachten is op de goedkeuring van de begroting.'

Notitie, 21.12.1938 Aan de Burgemeester van de gemeente Eibergen
Van gemeenteopzichter Hietbrink
‘Burgemeester, op de post onderhoud torens staat nog *f* 100,- voor het herstellen van het dak, de galmgaten en de vloeren in de toren te Rekken. Ik stel u voor dit werk nu te laten uitvoeren.’
Onderaan notitie: ‘Goed, Gezien de Gem opzichter (met handtek.)’

Brief, 06.10.1949 Aan de gemeenteraad van Eibergen
Van de kerkeraad hervormde gemeente Rekken

transcriptie: De kerkeraad der hervormde gemeente te Rekken vraagt u toestemming om voor zijn rekening een 2de luidklok (bevrijdingsklok) in de toren der hervormde kerk te rekken te mogen aanbrengen. Hij zou deze klok na plaatsing gaarne in eigendom aan de gemeente willen overdragen onder voorwaarde, dat deze klok alleen geluid zal worden bij die gelegenheden, waarbij dit tot nu toe met de bestaande klok gebruikelijk was. Voor andere doeleinden alleen met toestemming van den kerkeraad. Tevens verzoekt hij u een bedrag van ongeveer *f* 75,- beschikbaar te willen stellen om de luidinrichting van de huidige klok dusdanig te veranderen dat het luiden een minder inspannende werkzaamheid wordt.
Gaarne zullen wij een gunstig antwoord van u ontvangen.

Aantekening links onderaan brief: ‘Aan de gem. architect om advies over de technische zijde van het verzoek, 14.10.1949’

Notite, 18.10.1949 Van gemeente architect

transcriptie Naar aanleiding van het om advies aan mij ter hand gestelde schrijven van de kerkeraad der hervormde gemeente te Rekken, met het verzoek om toestemming voor het aanbrengen van een 2de luidklok in de toren te Rekken, heb ik de eer u mede te delen, dat mijns inziens tegen het inwilligen van dit verzoek, geen overwegende bezwaren zijn, onder voorwaarde dat de klokkestoel voldoende zwaar wordt gereconstrueerd en ondersteund.
Wat het verzoek betreft om *f* 75,- beschikbaar te stellen om de luidinrichting van de bestaande klok te veranderen, deel ik u mede dat mij dit bedrag zeer redelijk voorkomt. Thans gaat het luiden betrekkelijk zwaar en daar het twaalf uren luiden door een vrouw wordt gedaan, is het gewenst dat dit zo gemakkelijk mogelijk kan geschieden. De draaiconstructie is thans zeer primitief. het ligt in de bedoeling daarvoor in de plaats een tuimelaar draaiend in kogellagers te maken.

onderaan brief staat: ‘beslissing B&W dd 15 november 1949. Het verzoek van de kerkeraad wordt ingewilligd. De gemeenteraad zullen de hiermede verband houdende voorstellen worden gedaan.’

- Brief, 07.11.1949** Aan B & W van de gemeente Eibergen:
- ‘Van de kerkeraad van de herv. gemeente Rekken
In aansluiting aan het telefonisch gesprek dat ik met
uwen secretaris te dezer zake mocht hebben, deel ik u nog even
schriftelijk mee, dat de bedoeling van de voorwaarde deze is, dat
wij willen voorkomen, dat bij een mogelijk ander regime de klok
zou gebruikt worden voor doeleinden, waarvoor de klok van de
hervormde kerk nooit zou mogen dienen. Het geldt dus alleen voor
buitengewone omstandigheden waar wij echter hopen nooit in te zullen
komen.’
- brief, 21.11.1949** Voorstel van B & W van de gemeente Eibergen om de kerkeraad toe te staan
een tweede luidklok in de gemeente-toren te R aan te brengen, mits de klokke-
stoel voldoende zwaar wordt gereconstrueerd en ondersteund, zulks ter beoor-
deling van B & W en deze klok na haar plaatsing in eigendom aan de gemeente
wordt overgedragen.
- Besluit, 29.11.1949** Raadsbesluit, 29.11.1949: ‘...te aanvaarden om niet de op kosten van de
kerkeraad der nederlands hervormde gemeente te Rekken in de gemeentetoren
aldaar te plaatsen tweede luidklok met toebehoren’.
- Brief, 22.12.1949** Brief met toestemming voor het aanbrengen van een luidklok,
Aan de kerkeraad hervormde gemeente Rekken
Van B & W van de gemeente Eibergen
- Brief, 23.12.1949** Aan het gemeentebestuur van Eibergen
Van de kerkeraad herv. gemeente Rekken
- ‘Bij nader deskundig onderzoek is gebleken dat een werkelijk
afdoende verbetering van de luidinrichting van de oude klok in de
toren van Rekken kost f 221,-.
Het spijt ons zeer dat we dit niet eerder wisten. Maar
erger zou geweest zijn als we pas na aflevering zouden gemerkt
hebben, dat het niet voldeed.
Gezien de beschrijving van deze wijziging die in ons bezit is
hebben wij wel de indruk, dat die ook nooit voor f 75,- had kunnen
geleverd worden.
Daarom verzoeken wij u wel de bijdrage van f 75,- te willen
brengen op f 221,-.
Bij het onderzoek is ook gebleken dat de klepel van de klok
te lang is en dat dit het gevaar meebrengt van stukluiden, vooral
bij het luiden voor begrafenissen. Een nieuwe klepel kost f 58,20.
om nu in de verhoging van de door u bij te dragen kosten
tegenoet te komen, zijn wij bereid, indien u dit wenst, de kosten
van de nieuwe klepel voor onze rekening te nemen.’
- ‘Is deze zaak op heden met mij komen bespreken. Betreurt zelf ook deze gang
van zaken en de hogere bijdrage, die nu aan de gemeente gevraagd moet worden
zal nog uittreksels van briefwisseling overleggen.’

- Brief, 23.12.1949** Aan de Burgemeester van de gemeente Eibergen
Van ds. Ploos van Amstel
- ‘Hierbij geef ik u een paar citaten uit het schrijven van de firma Gebr Van Bergen te Midwolda (torenluidklokgieterij Concordia):
‘wat wel noodzakelijk is, is een nieuw stalen uitgebalanceerde luidinrichting voor de nieuwe klok, zowel als voor de oude.
De oude luidinrichting met luidpaal is slecht en loopt zwaar en de klok is er enigszins los aan bevestigd. Doordat het beslag genageld is kan deze speling niet weggenomen worden.
- Een nieuw uitgebalanceerde luidinrichting, zuiver passend op de oude Ais-klok en naar maat in de bestaande klokkestoel, bestaande uit: geheel gesloten stalen klokhoofd, stalen centreren luidwiel, eikenhouten tussenblok, zware zelfinstellende kogellagers in gietijzeren zelfsmurende lagerhuizen en yzeren bouten, platen en moeren ter bevestiging van klok aan klokhoofd, kost volgens standaardprijs *f* 221,--
- Bestaande klepel is voor de Ais-klok te zwaar en te lang (is de oorspronkelijke klepel niet) en levert gevaar op van stukluiden der klok (vooral bij begrafenissen). Kosten van de nieuwe klepel met klepelhoed en -leer voor de oude klok *f* 58,20.’
- Tevens moge ik nog opmerken dat deze firma er in haar prijsopgave op bedacht is geweest het zo goedkoop mogelijk voor ons te maken. Bijvoorbeeld wij hadden gerekend op een nieuwe luidstoel voor de nieuwe klok, maar zij hebben een veel goedkopere oplossing gevonden.’
- Brief, 30.12.1949** Aan de kerkeraad van de hervormde gemeente Rekken
Van B & W van de gemeente Eibergen
Besluit het bedrag te verhogen tot *f* 221,-
- Brief, 24.03.1950** Aan B & W van de gemeente Eibergen
Van ds. Ploos van Amstel
Inhoud: uitnodiging aan college tot het bijwonen van de dienst op 31 maart om 8.00 uur bij gelegenheid van de 5-jarige herdenking van bevrijding van Rekken. Direct daarna wordt de nieuwe klok ingeluid.
- Brief, 24.05.1966** Aan Ned. Klokkengieterij en fabriek van torenuurwerken Eijsbouts n.v. Asten
Van B & W van de gemeente Eibergen
Inhoud: Ons college overweegt in de toren een elektrische luidinstallantie aan te brengen. Verzoek om prijsopgave.

- Brief, 21.06.1966** Aan directie Gemeentewerken
Van de firma Eijsbouts, Asten
Inhoud: naar aanleiding van verzoek nagegaan hetgeen verricht moet worden om de beide luidklokken electrisch aan te drijven.; doen offerte.
- Brief, 27.09.1966** Van de firma Roossink, Rekken
Prijsofgave voor leidekken: de gehele toren voorzien van nieuwe leien en lood, plaatsing van stalen steigers, metselwerk, timmerwerk etc.
- Brief, 24.11.1967** Aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Voorburg
Van de gemeente Eibergen
Korte inhoud: Gebleken is dat de toren dringend reparatie behoeft. Noodzakelijke voorzieningen:
a. geheel opnieuw leidekken van de torenspits
b. repareren metselwerk
c. herstellen dakbeschot torenspits.
- Brief, 29.01.1968** Aan de gemeente Eibergen
Van de Minister
Korte inhoud: Ten aanzien van de wijze van uitvoering en de keuze der materialen is nader overleg (over de reparatie van de toren) noodzakelijk.
- Notitie, 16.04.1968** Van directeur Gemeentewerken
Aan B & W gemeente Eibergen
Korte inhoud: In afwachting van de restauratie van de toren hebben wij verleden jaar ter plaatse van de toegangsdeur naar de kerk een eenvoudig valsteigertje geplaatst om vallend gesteente en leien zoveel mogelijk op te vangen.
- Brief, 27.05.1968** Aan architectenbureau Cramer, Riemersma en Godthelp, Arnhem
Van B & W gemeente Eibergen
Inhoud: verzoek tot maken van een plan tot restauratie van de toren.
- Brief, 10.06.1968** Aan college B & W gemeente Eibergen
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp te Arnhem
Inhoud: Het bureau zal gaarne restauratie verzorgen. Plan en begroting zullen zo spoedig mogelijk worden toegezonden. Overleg geweest met architect Meffert van Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Plan zal worden opgestuurd aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg
- Notitie, 24.06.1968** betreft kostenraming restauratie
verschil in begroting: de gemeentebegroting was gebaseerd op het opheffen van een gevaarlijke situatie (reparatie loszittende stenen, lood etc), de raming van het architectenbureau is gebaseerd op totale restauratie waarbij o.a. in de loop der tijden aangebrachte wijzigingen weer in de oude toestand worden teruggebracht (bijvoorbeeld dichtgemetselde schalmgaten)

- Brief, 09.07.1968** Aan B & W gemeente Eibergen en Provinciale Staten provincie Gelderland
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp, Arnhem
Inhoud: toezenden drie foto's van de toren (zuidgevel, westgevel, noordgevel)
en tekening van toren [foto's en tekening in dossier aanwezig, red.].
- DOC.058** Brief, 11.07.1968
Aan kerkvoogden van Rekken
Van E. Leeftang, orgelbouw, Apeldoorn
Voorstel voor herstel van het orgel
- Brief, 23.08.1968** Aan college B & W gemeente Eibergen
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp, Arnhem
verslag van de onderhandeling met aannemers Roossink en Rhebergen in Rek-
ken over de restauratie toren; toezending inschrijvingsbiljet
- Begroting** Begroting voor de restauratie van de toren, 06.06.1968 (2 pagina's).
- Notitie, 24.04.1969** Sedert augustus 1967 wordt de restauratie van de toren der nederlands hervorm-
de kerk te Rekken 'voorbereid', maar er zit geen enkel schot in. Conclusie is
dus dat een complete restauratie op dit moment financieel niet haalbaar is.
- Brief, 24.03.1970** Aan dienst Gemeentewerken Eibergen
Van de firma Eijsbouts
Inhoud: aanbieding voor halfjaarlijks onderhoud uurwerk- en luidinstallatie ge-
meentetorens Rekken en Eibergen
- Brief, 13.05.1970** Aan de firma Eijsbouts
Van gemeente Eibergen
Inhoud: verzoek om onderhoud te verzorgen
- Notitie, 25.08.1970** Aantekeningen van de bespreking met architectenbureau Cramer-Riemersma-
Godthelp over project 1162-a, de restauratie van de toren te Rekken. De balken
onder de klokkestoel zijn afgerot. In de kosten voor herstel is in de begroting
niet voorzien.
- Brief, 01.09.1970** Aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp, Arnhem
'Naar aanleiding van bespreking op 25.08.1970 betreffende toren te Rekken,
doen wij u hierbij begroting van meerkosten toekomen. Deze kosten moeten
gemaakt worden, omdat bij de restauratie van het muurwerk is gebleken, dat de
balklagen van de vloeren en de klokkenstoel bij de muren wigvormig afgerot
zijn en tengevolge van het verzakken de muren uit elkaar drukken.'
- Bijgevoegd: begroting voor het inbrengen nieuwe balken en vloeren van eiken-
hout (gespecificeerd)

- DOC.059** Begroting voor het inbrengen van nieuwe balken en vloeren van eikenhout, 01.09.1970.
- DOC.060** (Telefonische) notitie van de ontdekking van een boogdoorgang, 12.02.1971.
- DOC.061** Bestek en voorwaarden voor restauratie van de toren, februari 1971 [van dit bestek zijn alleen de 3 laatste pagina's als document bijgevoegd red].²³
- DOC.062** Begroting, behorend bij bestek en voorwaarden voor de restauratie van de toren.
- Brief, 23.02.1971** Aan directeur Gemeentewerken
Van kerkvoogd Van Ameide en ds. A.A. van den Berg, praeses kerkeraad
- 'De kerkeraad van de hervormde gemeente te Rekken heeft maandag 22 februari j.l. zich in een extra kerkeraad-vergadering beraden over het voorstel van u de trap die toegang geeft tot het orgelbalkon, van de toren naar de kerk te verplaatsen.
Namens de kerkeraad kan ik u berichten dat ons college met dit voorstel akkoord gaat.
De voorwaarden die wij stellen voor het plaatsen van de trap zijn:
1. de trap dient aan de noordzijde van de kerk geplaatst te worden
 2. trap en toegangsdeur dienen een esthetisch geheel te vormen met het kerkgebouw. Materiaal en constructie moeten in overeenstemming zijn met de rest van het kerkgebouw.
 3. het onder 2 genoemde geldt ook voor de achtermuur. Dit kan verwezenlijkt worden door een houten lambrisering tegen de achtermuur aan te brengen, waar de trap geplaatst wordt.
 4. teneinde beschadiging van het orgel te voorkomen, dient het orgel tijdens de restauratie "ingepakt" te worden. Eventuele beschadigingen aan het orgel ten gevolge van deze restauratie dienen door de gemeente Eibergen vergoed te worden.
 5. alle extra- en bijkomende kosten in het kerkgebouw die een gevolg zijn van de restauratie van de toren (zoals b.v. het verleggen van elektrische leidingen, bijwerken van de muur, schoonmaken van het kerkgebouw tengevolge van het breekwerk) komen ten laste van de gemeente Eibergen.
 6. tot de restauratie aan de muur en ingangsdeur in de kerk, alsmede tot het plaatsen van de trap, zal pas worden overgegaan na schriftelijke goedkeuring van de kerkvoogdij der hervormde gemeente te Rekken.

²³ Gewaarmerkt bestek, begroting en plattegrondsheets (op A-4 formaat) plus drie gewaarmerkte tekeningen 1162a-1, 2, 3 eveneens in dossier Eibergen 2703 aanwezig.

- Brief, 23.02.1971** (vervolg) Deze goedkeuring zal u worden toegezonden na inzage van tekening van bestek van de veranderingen onder het orgelbalkon en de toegang van het orgelbalkon naar de toren.
7. het gebruik van de trap als toegang tot het orgelbalkon en de toren door de gemeente Eibergen dient zodanig te geschieden dat er geen overlast gegeven wordt aan kerk- en andere diensten, die in het kerkgebouw plaats vinden.
8. als consequenties van de restauratie van de toren dient het gemeentebestuur van Eibergen te bezien in hoeverre ook het schip van de kerk in aanmerking komt om op de monumentenlijst geplaatst te worden, zodat toren en kerk in overeenstemming zijn. Motieven daartoe zijn zeer zeker aanwezig.
- Dit zijn de voorwaarden onder welke wij akkoord gaan met uw voorstel tot plaatsing van de trap in ons kerkgebouw.
- Brief, 08.03.1971** Aan college B & W Eibergen
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp, Arnhem
Inhoud: verzending bestek 1162A van februari 1970 met de tekeningen 1162A, nummers 1-2-3, alsmede begroting van de bouwkosten [begroting bijgevoegd]
- Brief, 26.08.1971** Aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Van architectenbureau Cramer-Riemersma-Godthelp
Betreft toezending tekening nr. 1162-b-1 en foto's en een begroting voor de restauratie van de kap van de kerk te Rekken.
N.B. tekening nr. 1162-b-1 is aanwezig in het foto- en tekeningenarchief van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg te Zeist. Het betreft een opmetingstekening van het kerkschip (formaat 60 x 110), 14.04.1971.
- Brief, 15.10.1971** Aan college B & W Eibergen
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp, Arnhem
Inhoud: verzending tekening 1162a-6 en prijsopgave van aannemers Roossink en Rhebergen te Rekken voor het leveren en plaatsen van een toegangsdeur in het torenportaal
- DOC.063** Mededelingen over de toestand van de consistorie, december 1971.
- Brief, 23.08.1972** Aan college B & W gemeente Eibergen
Van architectenbureau Cramer, Riemersma, Godthelp, Arnhem
Inhoud: verslag van de oplevering restauratie.
- ‘Oplevering restauratie toren
De reeds van 2 lagen oxaan olie voorziene buitendeuren in groen afschilderen, kleur Premier 47 (Molyn).
De toegangsdeur naar het schip, het stijl en regelwerk, de schrootjes lambrizing en de meterkast mat afwerken d.m.v. oxaan olie met oker in kleur zoals het bestaande werk, de

- Brief, 23.08.1972** (vervolg) spijkers + beslag zwart lakken.
De wanden onder het orgelbalkon afwerken in kleur overeenkomstig het bestaande sauswerk.
De roosters voor de galmgaten op diverse plaatsen beter aanbrengen.
De elektrische kabel alsmede de kasten naar de klokken vastzetten en schoonmaken.
De achterplaat van de klopper aan de voordeur vastzetten met gesmede spijkers.
Op deze voorzieningen na mag de toren als opgeleverd worden beschouwd. Het financiële gedeelte zal zo spoedig mogelijk afgehandeld worden.
De architect concludeerde dat het dak van het schip slecht was, en deelde mede dat plm 1 ½ jaar geleden, in opdracht van de kerkvoogdij een plan gemaakt is, om het dak te vervangen door nieuw dakbeschot en leien.
- DOC.064** Rapport over het orgel in de hervormde kerk te Rekken door de orgeladviseur J. Jongepier uit Leeuwarden, september 1991. [Bij dit rapport is een voorstel voor de restauratie van het orgel gevoegd van de firma Reil te Heerde. In het rapport is een transcriptie weergegeven van het in zeer slechte staat zijnde bestek voor de bouw van een nieuw kerkorgel door de firma Van Dam uit Leeuwarden, DOC.043, red]
- Brief, 17.02.2003** Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Eibergen
Van de Hervormde kerk te Rekken
Inhoud: aanvraag voor uitbreiding van het liturgisch centrum. Het voorstel is opgesteld door ing. J. Tijsma te Eibergen en dateert van januari 2003.
- Brief, 15.05.2003** Aan de kerkvoogdij der hervormde gemeente Rekken
Van de gemeente Eibergen
Inhoud: (kopie van) vergunning voor het aanpassen van het liturgisch centrum onder de volgende voorwaarden:
- aan beide zijden mogen maximaal 2 banken verdwijnen (totaal 4 banken)
- bestaande afscheiding van de dooptuin dient te worden herplaatst
- de banken zullen in de kerk bewaard moeten worden.
- DOC.065** Brief, 21.07.2003
Aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Van de gemeente Eibergen
Samenvatting inhoud: De gemeente geeft het verschil in opvattingen aan met betrekking tot de aanpassing van het liturgisch centrum, die bestaan tussen de verschillende partijen.
- Brief, 24.07.2003** Vergunning voor het aanpassen van het liturgisch centrum, 24.07.2003 (daarmede is de vergunning 13.05.2003 vernietigd). Voorwaarden:
- maximaal 3 banken mogen worden verwijderd (in totaal 6).
- banken moeten in de kerk worden opgeslagen.
- bestaande afscheiding van de dooptuin en zittingen moeten worden herplaatst.

7. Overzicht van de gebruikte literatuur

- A.A. van den Berg en B.D. Nijenhuis, *Enkele gegevens uit de geschiedenis van de hervormde kerk te Rekken*, z.p, z.j. (brochures in afleveringen).
- E.J. Demoed, *Kerkgeschiedenis van de Graafschap*, Kampen/ Doetinchem 1996.
- L.A. van Dijk, *Van de Eibergse gemeenteraad, duivendrek en een dekselse dominee*. In: Old Ni'js, nr 19, december 1992.
- J.H. Hofman, *De kapel van St. Antoni te Rekken*. In: Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht, nr. 1, 1875 (pag. 32-37).
- J. Jans, *Landelijke bouwkunst in Oost-Nederland*, Enschede 1957
- E.H ter Kuile, *Monumenten van Geschiedenis en Kunst, Het kwartier van Zutfen, 's-Gravenhage* 1958
- A. Lehr, *Beiaardkunst in de Lage Landen*, Tielt 1991
- K.T. Meindertsma, 'Offerblokken in Nederland', in: *Bulletin KNOB* jaargang 72/ aflevering 1 (maart 1973), pag. 23-44.
- N.N. *Enkele momenten uit de geschiedenis van de Hervormde Kerk te Rekken*, z.p, z.j. (brochure)
- H. Odink, *Uit het kerkelijk verleden van Rekken*. In: *Uit Kroniek en Volksmond van de Gelderse Achterhoek*, Alkmaar 1965 (pag. 144-202).
- A. Pathuis, '*Groninger Torenklokken II*' in: Publicatieband van de Stichting Oude Groninger Kerken, publicatie 19 (april 1978)
- Pfarrer Jesse, *Die reformierte Gemeinde Rekken und Vreden*. In: *Aus alter Zeit*, november 1910 (pag. 377-379).
- Pfarrer Jesse, *Die reformierte Gemeinde Rekken und Vreden*. In: *Aus alter Zeit*, december 1910 (pag. 381-382).
- Pfarrer Jesse, *Die reformierte Gemeinde Rekken und Vreden*. In: *Aus alter Zeit*, januar 1911 (pag. 385-387).
- Pfarrer Jesse, *Die reformierte Gemeinde Rekken und Vreden*. In: *Aus alter Zeit*, februar 1911 (pag. 389-391).
- Pfarrer Jesse, *Die reformierte Gemeinde Rekken und Vreden*. In: *Aus alter Zeit*, märz 1911 (pag. 393-395).
- Pfarrer Jesse, *Die reformierte Gemeinde Rekken und Vreden*. In: *Aus alter Zeit*, april 1911 (pag. 397-399).
- A.C. Snouckaert van Schauburg, 'Afschriften van grafzerken en wapenborden in kerken van zes en veertig plaatsen in Overijssel, Gelderland en omstreken', in: *Nederlandse Heraldica* 1885, blz. 65.
- G.H. Stomps, *Ie mot de Karke in 't midden laoten*, Rekken 1993.
- H. Terhalle, *Barokkerk St. Franciscus Vreden-Zwillbrock*, Vreden 2001

Documenten